

Uj LA DOK

3 Lei

„Otthon” Írók és Hírlapírók
ARIÁ VI

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 153 (1299) sz. * Péntek, 1936 július 10

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Pápai körlevél a mozgóképekről

Az „Osservatore Romano” július 3-iki száma egész terjedelmében hozza azt a körlevelet, melyben XI. Pius pápa a mozgóképek kérdésével foglalkozik. Egyháztudósi körök magyarázata szerint ez a pápai körlevél közös töről fakadt azzal a „Quadragesimo Anno” című körlevéllel, mely szintén nem közvetlen vallási vagy egyházi érdekű kérdéssel foglalkozik, hanem az egyház erkölcsi tanítását egy világi és időszerű napi kérdésben hangoztatja. A körlevél hivatalos fordításai minden nyelven a közeljövőben meg fognak jelenni, s minden legkisebb egyházköztségbe szét fogják azokat küldeni. Addig is a nagyfontosságú irat egyes részéről közöljük az alábbi kivonatos ismertetést.

A pápai körlevél bevezetése utal arra, hogy Amerikában a püspökök vezetése alatt ugynevezett „Illendőségi ligák” alakultak, melyek a filmek erkölcsrontó túlzásai visszaszorítására megszervezték a közönséget. A ligáknak nagy sikerük volt, mert a mozgóképek gyártását és előadását érezhetően arra szorították, hogy a közönség magasabb erkölcsi érzelmeivel is számoljon. Sürgős szükség a jövőre nézve, — írja a pápai körlevél, — hogy a filmtermelésben is a művészet és tudomány, s a technikai tökéletesedés, mely mind Istennek az adománya, Isten dicsőségére és az emberi lélek üdvére tudjon szolgálni, s ekként Isten országának terjesztője legyen a földön. Ma még nyilvánvaló, hogy a művészet és a mozgóképipar haladása az erkölcs és a vallás szempontjai kárára annál fenyegetőbb, minél nagyobb lendületet vesz ennek a haladásnak a technikája. De ez egyúttal az emberi becsület és művelődés szempontjait is veszélyezteti.

Az amerikai ligák mozgalmával szemben kezdetben egyes körök attól féltek, hogy ez a mozgalom a művészet érdekeire káros kihatásokkal fog lenni. Azonban éppen ellenkező helyzet állott elő. Mert éppen a ligák közbelépése folytán tartalmi elmélyülés és szellemi gazdagodás állott elő a filmtermelésben, s az új filmalkotásokban több lett a klasszikus értékállásra törekvés. Pénzügyi szempontból sem járt rosszul a filmipar, mert a mozgósínházaknak új közönséget hozott az illendőségi ligák beavatkozása. Olyan új közönséget, amely eddig éppen a filmek erkölcsellenessége miatt tartózkodott a mozgósínházak látogatásától.

Ime egy további megfontolkoztató mondat a pápai körlevélből: „Ha egy nép a maga pihenő óráiban csak az olyan élvezetre veti magát, ami az illetet, tisztességet és erkölcsöt sérti, s ami csak bűnre csábít, — akkor az a nép a legnagyobb veszélyben áll, mert azt kockáztatja, hogy lelki nagyságát és nemzeti erejét elveszítse”.

Ennek a megfontolásával és megfontoltatásával szól a körlevél arról, hogy mi csoda óriási ható ereje van a filmnek úgy jó, mint rossz irányban az emberek millióira. A jó filmek mély és tisztító hatásokat tudnak végbevinni. Nemesak felébreszteni tudják az élet nemes eszményeit, hanem el is tudják terjeszteni azokat. A jó film értékes érzelmi világot tud kibontakoztatni, erősebb tudást és nagyobb képzettséget tud közvetíteni, országok történetére és szépségeire tud megtanítani. A jó film igazságokat és erényeket tud meggyőző kifejezéssel előmozdítani; a népek, osztályok és fajok közötti megértést tudja terjeszteni, az igazság ügyét tudja szolgálni, s különösen abban tud nagy lenni, hogy minden tényleges segítséget megadjon a világ erkölcsi és társadalmi megjavulásához.

A film előnyeivel jár azonban az is, hogy

Az angol-orosz ellentétek ismét kiütözköztek a montreuxi értekezleten

Az oroszok ott akarják hagyni a tanácskozásokat

Montreuxból jelentik: A montreuxi értekezlet súlyos válságba jutott. A tárgyalások folytatását szerdáról csütörtökre napolták el, hogy közben magánmegbeszéléseket folytathassanak. Az angol-orosz ellentéteket, ha már nem lehet teljesen megszüntetni, legalább enyhíteni próbálják.

Anglia főkvívánsága, hogy háború esetén, ha Törökország semleges maradna, valamennyi hadviselő állam hajóhada szabad átvonulást kapjon a szorosokon. Ezzel szemben Paul-Boncour azt a felfogást képviseli, hogy az új Dardanella-egyezménynek számot kell vetnie az új népszövetségi okmánnyal és nem szabad megengedni, hogy a támadó fél ugyanolyan elbánásban részesüljön, mint a megtámadott.

Szerdán este nagy idegesség volt az

értekezleten résztvevők között, az oroszok hangulata különösen elmérgesedett.

Litvinov szerdán éjjel olyan utasítást kapott Moszkvából, vegye fontolóra, hogy nem volna-e helyénvaló otthagyni a montreuxi értekezletet? Ez annyiban volna nagyjelentőségű, mert Litvinov távozásával az értekezlet nem lenne határozatképes, mivel az új Dardanella-egyezményben, a szovjetnek főszerepe van.

Szétrobban az értekezlet?

Montreuxból jelentik: A Times szerint az angolok állásfoglalása következtében nincsen kizárva a montreuxi konferencia szétrobbanása. Ez annál is inkább megtörténhetik, mert Olaszország távolmaradása befejezett tény.

A nemzeti liberális-párt országos nagygyűlése Bucurestiben

Ujból elnökké választották Bratianu Dinut és főtitkárrá Tatarescu miniszterelnököt

Bucuresti. Saját tud. Csütörtökön reggel kilenc órakor az Aró-mozi nagytermében megnyitották a liberális párt nagygyűlését, amelyen több mint nyolcszáz ember vett részt. A nagygyűlés egyhangulag Bratianu Dinut választotta meg pártelnöknek, aki hosszú beszéddel köszöntö meg pártja bizalmát. Beszédében kifejtette annak az elvnek a követelményeit, hogy „Románia a románoké.” Bratianu a külföldi

gazdasági koncessziók ellenségének mondotta magát és pártját.

A párt főtitkári székébe Tatarescu miniszterelnököt ajánlotta, amit a nagygyűlés egyhangulag elfogadott. Tatarescu megköszönte megválasztását. Lapunk zártakor a gyűlés még tart. Délután kerül sor az intézőbizottság ülésére.

tulcságba is viheti az élvezetek hajlamát. A kíséző zene is csak növeli a kényelem, mámor és fényűzés iránti ellágyulást. Eppen az ilyen vonatkozások miatt kell a keresztény életérő megmaradása érdekében nagy gondot kifejteni, s a mozgóképek rosszra csábító hatásait eleve kivédeni.

Ehhez a gondossághoz szükséges az, hogy a filmtermelés gyökeréig tudjon elnyulni. A pápai körlevél azt ajánlja a püspököknek, hogy egyházmegyéjük területén a filmgyártásban résztvevő minden művészt, iparost és szakértőt szólítsanak föl megfelelő közreműködésre. Vagyis a filmtermelésnek ezek a tényezői maguk tagadják meg a részvételt olyan filmek előállításától, amelyek a keresztény erkölcsöt sértenék, vagy gyöngítenék. Nem kevés az olyan katolikusok száma, akik mint színészek, igazgatók, szerzők és a filmgyártás adminisztrátorai működnek. Ezek mind közreműködhetnek annak a határozás kifejezésében, hogy bizonyos filmtervek az ő vallásos meg-

győződésükkel ellenkeznek.

A pápai körlevél aztán arról intézkedik, hogy minden országban a püspökségek filmhivatalokat létesítsenek, s országokint is közös filmhivatal legyen, mely a jó és rossz filmek jegyzékét nyilvántartja. Ezeknek a jegyzékeknek a folytonos közlését a keresztény sajtónak kell elvégeznie. Amellett minden egyházközségben is az egyházmegyei filmhivataloknak alsóbb szervei lépjenek működésbe, melyek a hívő közönséget állandóan figyelmeztessék a filmek megválasztására, s a rossz filmek elkerülésére. Országokint filmhivataloknak az egész világegyházban való központi megszervezéséről is gondoskodik a pápai körlevél, mely így világbeli kiterjedéssel kíván arra hatni, hogy a mozgóképek romboló hatásait eltávolítsa az emberiségtől. Egyúttal azonban azt is akarja, hogy a mozgóképek jó hatásait az emberiség közkincsévé tegye, s így az emberek között a művészetet és a technikát valóban Isten adományaként tudja működtetni

Most jelent meg!

Tartalom: Alt. természet-tudományi alapismertek. — Orvostudományi alapismertek. — A tisztaság. — A táplálkozás. — Anya- és csecsemőgondozás. — A betegségek. — Az alkoholizmus. — A tüdővész. — Összefoglalás.

Ára: 88 lei és potó

Népszerű egészségügyi előadások

(Együttal vezérfonal községi- és körorvosok számára.)

Irta: **Dr Váradi Sándor, főorvos.**

Nélkülözhetetlen egészségügyi útmutató mindenki számára.

Kapható: kiadóhivatalunkban.

Az abesszinek új lesharcba kezdtek az olaszok ellen

A hegyekben rejtőzködő bennszüött csapatok a vasútvonalat is megrongálták

Dzsibutiból jelentik: Római jelentések alapján bejárta már az egész világ sajtóját az a hír, hogy három olasz repülőgép személyzetét, tíz pilótát, köztük Maliocco légügyi tábornokot és Balderini vezérkari főnököt az abesszinek lemészárolták. Az áldozatok között volt Prasso mérnök is, aki platinabányákat fedezett fel Uollega tartományban. Legújabb

Dzsibutiból érkező jelentések szerint az összeverődött abesszin csapatok több ízben megtámadták a dzsibuti vasútvonalat, a síneket és egy vasúti hidat felrobbantottak. A rend helyreállítására kiküldött olasz csapatokat lemészárolták. Ugylátszik a hegyek közt rejtőzködő abesszin csapatok bandászerű támadása rendszerre válik.

Neurath külügyminiszter az Angliának szóló válasz tervéről tanácskozott Hitler kancellárral

Kiegyezés Németország és Ausztria között?

Londonból jelentik: A Daily Mail berlini értesülése szerint Neurath német külügyminiszter meglátogatta Hitler kancellárt, ki vidéken nyaral. Az együttes megbeszéléseken az angol kérdésre adandó német válaszlól tanácskoztak. Együttal arról is szó volt, hogy az elhunyt Hösch nagykövet helyére kit küldjenek új nagykövetként Londonba.

Bécsből jelentik: Az utóbbi napokban egymásnak ellenmondó hírek jelentek meg az Ausztria és Németország között folyó tárgyalásokról.

Legutóbb az volt a hír, hogy Németország ellenzi a Habsburgok visszatérését. Erre cáfolat jelent meg, hogy erről a két ország között nincs semmi tárgyalás. A cáfolat nyomán újabb hírek szólnak, hogy a két ország között egyéb ügyekről folynak komoly tárgyalások s Papen német követ és Schuschnigg osztrák kancellár egész kiegyezési tervet beszél meg egymással. Legújabbban az osztrák lapokban ismét cáfolat jelent meg, mely a Papen és Schuschnigg közötti tárgyalásokat is tagadja.

Szegény ember gyereke

Irta: **Ormos Gerő**

Nagyon szomorú. Árva János szegényember felrakta a vonatra apró családját s neki-vágott a városnak. Odahaza heteken át fagyos szobában vacogtak, az asszony megrotyogtatott néha-néha egy fazék krumplit, de sőt azt már hitelbe kellett könyörögni hozzá a boltostól. Kenyeret öt napja láttak utoljára, akkor is egyhetes, keményet, amit a tanítók küldtek át vasárnapra. Tüzelő is csak addig volt, amíg összeszedhettek egy nyaláb rőzsét az erdőn.

Hallgattak ebben a nagy szomorúságban s igyekeztek takargatni, bugyolálni a gyereket, nehogy megfagyjon szegény jószág.

Most aztán repülnek a város felé.

Ülünk a meleg kocsiában. Egyik sarokban az asszony fejkendősen, kopottan, pirosan. Szinte megfullad az arca a szokatlan melegtől. A gyerek, négy éves legényke, ölben ül s egyre az ablak felé kapkod, hogy megbámulja az elforduló, fekete földhasábokat. De az asszony nem engedi. Kezébe ad egy elmajszolt kiflidarabot, amit az előbb egy idős hölgy nyújtott oda neki. Így aztán meg is nyugszik a gyerek. Bámulja a csodát s beleharap falánk kis pofikájával. Talán most eszik először fehér-lésziát.

Az ember csak ül, billeg a feje a vouat-

rázástól s úgy néz maga elé, mint egy elítelt. Olyan szomorúan, összetörten. Felpislog néha az asszonyra, gyerekekre, mondana valamit időnként, de mindig visszagyűri magába. Szinte hallani, hogy megroppan a torka az erőlködéstől.

Rajtuk kívül hárman ülünk a fülkében. Az idős hölgy, aki kiflit adott a gyerekeknek s a férje.

Fehérhajú öreg bácsi. Valami kishivatalnok, vagy nyugdíjas tanító. S egészen az ajtónál egy húsz év körüli lány.

Beszélgettünk már az előbb, persze a gyerekről, de valahogy megszakadt a fonál. Árva János célozgatott otthon való állapotukra, de mintha szegyenkezett volna a jól öltözött emberek előtt. Elhallgatott. Az asszonyt pedig leköttötte a gyerek.

Odahúzódtam a szomorú ember mellé.

— Munka után mennek talán a városba?

Felnéz rám csodálkozva, aztán átpislog a családra s visszajejti a fejét.

— Nem. A gyerekekkel.

— Beteg talán?

— Ez? Nem beteg ez kérem. Olyan, mint a makk.

Érnek a szavak a koponyájában s látszik rajta, hogy keresi a formát. Dehogyan beteg ez a gyerek! Hogy is mer ilyen kérdést felvetni valaki!

Felhúzódik a padon, megrángatja rongyos

A világ asszonyai a béke fölött tanácskoznak a budapesti asszonyhéten

Budapestről jelentik: Szerdán este Bécs felől háromszáz főnyi hölgyecsoport érkezett a magyar fővárosba, a csütörtöki kezdődött asszonyhétre. Több százan vonattal, repülőgépen és gépkocsikon már előbb megérkeztek Budapestre, ahová most nemcsak Európa, hanem Afrika, Ausztrália és Amerika is elküldi asszonyait a nemzetközi találkozóra. Az „Asszonyhéti” értekezletének tárgya az emberiség békéje és az emberek közötti szeretet kimélyítésének kérdése.

Eden külügyminiszter betegsége komoly

Londonból jelentik: Eden külügyminiszter betegség címén való szabadságra utazása sok szóbeszédre ad alkalmat. Egyesek szerint ez a betegsábadtság a kezdete annak, hogy Eden végleg távozzék a külügyminiszteri állásból. A Daily Mail ezzel szemben közli, hogy Eden betegsége csakugyan komoly dolog s nem diplomata-betegség. Edennek szívujaja támadt, amely az ő moszkvai, varsói és berlini utja alkalmával jelentkezett legelőször. Most pedig olyan súlyos mértékben ujult ki, hogy Eden orvosi tanácsra volt kénytelen nyolcnapi pihenésre elvonulni.

Felavatták a világ legnagyobb repülőterét

Berlinből jelentik: Majna Frankfurtban ma felavatták a világ legnagyobb repülőterét. Innen indul el ezután hetenként kétszer óceánúttjára a Graf Zeppelin és a Hindenburg.

Megjelent a háborus regények legújabb remeke.

P. Markó Marcell O. F. M.

Szibérián át a kolostorig

195 oldalas könyv. Első oldalától az utolsóig lebilincselően érdekes.

Ára 60 lei és 10 lei portó

Kapható könyvosztályunknál

kabátját s furcsa büszkeséggel mondja:

— Sohase volt ennek baja.

Akkor, hogy segítsen rajta, előrehajol az asszony s azt mondja csendesen:

— Örökbe vesszük.

S megrándulnak a karjai, erősen fogja a gyereket, szinte összeroppantja az ölben. Szembenéz az emberrel s megint, Isten tudja hányadszor már, összeomlik bennük az élet. Örökbe viszik ezt az egy szem gyereket... Aki kimondja már pőszögve, hogy idesanyám, idesapám...

Majdnem sírnak.

Kattog alattunk a kerék, falja a kilométereket, egyre közelebb érünk a városhoz, ahhoz a perchez, amikor Árva János szegényember örökbeadja egyetlen, négyéves fiát.

Odahajolok hozzá.

— Nem bírják, Árva János?

Vonaglik a szája s felel:

— Nem.

— Nincs munka?

— Nincs, Semmi sincs.

Nem is mond többet. Ebben benne van minden. Semmi sincs. Semmi...

Hallgatunk, nézzük a csöppéget, amint vesződik a kiflivel. A két öreg döbbenet simogatja szemeivel Árva Jánoskát, de nem szól. A fiatal lány sem. Mintha fázna ebben a melegben. Belehúzódik a sarokba, le szeretné rázni magáról ezt a hangulatot, az ő szívében az élet

A francia kormány véget vet annak, hogy a sztrájkolók elfoglalják az üzemeket

A belügyminiszter kijelentése megnyugtatta a közvéleményt

Párizsból jelentik: Haye Henri jobboldali szenátor interpellációt mondott el a szenátus kedd délutáni ülésén. Ez az interpelláció meg lehetőséget keltett. Haye szenátor kifejezte azt a nézetét, hogy a kormány úgy tűnik föl, mint aki minden jóakarata mellett is tehetetlen az anarchiával szemben. Az interpelláló tiltakozott az ellen, hogy a nemzeti színek viselése tiltott legyen s hogy e színeket letépjék a járókelők melléről.

Salengro belügyminiszter válaszolt ugyerre az interpellációra, mint azokra a korábbi felszólalásokra, melyek a sztrájkok elfajulását kifogásolták. A miniszter azt a fontos kijelentést tette, hogy

a kormány többé nem fogja tűrni az üzemek, raktárak és mezőgazdasági munkahelyek elfoglalását a sztrájkoló munkások által.

— A kormány eltökélt szándéka, — mondtotta a miniszter, — hogy minden rendszabályt és a törvény által megengedett minden eszközt igénybevesz, hogy a hasonló cselekményeknek mindörökké véget vessen.

A miniszter erőveljes kijelentései a szenátusra láthatóan jó hatást tettek. A kormány fölvetette a bizalmi kérdést, amire 225 „igen”, szavazatot adott le a szenátus, míg 67-en tartózkodtak a szavazástól.

Még tart a feszültség a jobboldali ligák feloszlata miatt.

Párizsból jelentik: A francia közvélemény nagy megnyugvással fogadta Salengros belügyminiszternek a szenátusban tett nyilatkozatát, amely szerint a kormány a jövőben meg fogja akadályozni az üzemeknek a sztrájkolók által való megszállását. Ez a nyilatkozat lényegesen megerősítette a Blum-kormány helyzetét.

Kevesebb megnyugvást kelt, hogy a Champs-Élysée-i vasárnapi tüntetés miatt az igazságügyminiszter olyan intézkedéseket adott ki, melyek zaklató jellegűek a jobboldali pártokkal szemben. A feloszlattott jobboldali katonás-jellegű alakulatok helyébe tudvalevőleg mind új politikai pártok létesültek. Az igazságügyminiszter utasítására, ezeket az új pártokat mind vizsgálat alá vették, s eltiltották őket attól, hogy szervező gyűléseket tarthassanak.

minden szépségének melege dobog, de a vonatkerekék s Arva Jánosék szemei belekopogják a szomorúságot.

Az állomáson aztán odaszegődöm Arva Jánosék mellé s megyünk együtt a nagy túlekedés felé.

— Merre tartanak, Arva János?

— Valami József-utcába.

Hát látja, ráérek most, elkisérem magukat. Legalább nem kell keresgélőniük. Megköszöni, de úgy látom, jobb szeretné, na magukra hagynám őket. Lépkedünk a forgalmas utcán. Egyfelől Arva János görnyedten, csoszogva, megkínzott negyvenéves lábival. Másfelől az asszony, karján a gyerekekkel. Néznek előre az emberek feje felett, bele a füstös levegőbe s hallgatnak. A gyerek pedig virgoncan ágaskodik, kapkod a színek, fények felé, pöszög, ujjong, örül szegényke. Csoda ez, amit maga körül lát. Csillogó kirakatok, futkosó kocsik, emberek.

Arva János megszólal egyszer:

— Ide kellett hozni a gyereket...

Az asszony elnéz a kocsiútra, szípig néhányat s rámondja csendesén:

— Ide szegénykét...

Mennyit dolgozhatott, virraszthatott szegény ezért a gyerekéért s most bele kell dobnia ebbe a nagy városba, idegen emberek közé. Ha hazamennek, hallják majd csipogó hangját hűvös éjszakáikon, látják a piros arcoeskáját, ha felébrednek, ha ránéznek az ágyra, asztalra. Mindenütt látják a lakásban. Ez járhat Arva János eszébe is, mert azt mondja:

Ha tudná...

... hogy, fogainak épsége milyen nagy mértékben befolyásolja egészségi állapotát és közérzetét...

... és hogy, az ép fogak nem csak egészségét, hanem CSALÁDI BOLDOGSÁGÁT is biztosítják, akkor...

Sokkal nagyobb súlyt helyezne a helyes fogápolással Mindennapi, rendszeres fogápolás—különösen ODOL-fogpéppel—nemcsak egészségünk védelmében, hanem környezetünkkel szemben is, elsőrendű kötelességünk.

AZ APOLATLAN SZÁJ MEGZAVARJA A JÓHANGULATOT.

közérzete rossz, festi és lelki egyensúlya megbomlik. Szájában állandó erjedési folyamat van, a képződő savak észrevétlenül megtámadják a fogmáncot és fogakat megtámadó fogszűt okoznak. Rossz szájszag lép fel, ami nemcsak az idegen emberekkel való társalgásban, hanem a legközelebbi hozzátartozóival való érintkezésben is zavarja.

Általános kellemetlen közérzet ép fel.

CSAKIS „ODOL”-FOGPÉPPEL VALÓ MINDENNAPI FOGÁPOLÁS AKADÁLYOZZA MEG A ROSSZ SZÁJSZAGOT, TISZTÍTJA ES ÉPEN TARTJA FOGAIT.

ODOL

FOGPÉP

— Nem tudom mikor látjuk...
Az asszony biztatja.
— Iszen idejöhöhetünk s megnézhetjük...
De Arva János lelke mélyéből előtör a fájdalom:

— Tán meg se ismer majd...

Lépkedünk. Nagyon szomorú ez.

A kis legény azonban egyre élénkebben odakivánczol a színes kirakatok mellé. Szélszéyeskedik, mintha csak érezné, hogy milyen szomorú változás készül az életében.

Felsikít egy játékos kirakatnál:

— Azt a!

Es előredől az anyja karján, úgy nyujtogatja a nyakát, kezét.

— Azt a! Azt a!

Megfogom Arva János vállát s odasugom neki:

— Tegyük le egy kicsit a gyereket, hadd örüljön ennek a sok játéknak...

S oda is szól az asszonynak:

— Hagyjuk hát. Ne siessünk...

Megállunk az üveg előtt. A kisfiú neki tapasztja kezeit, csapkodja, sikongat, úgy bugyog az öröm a száján, hogy Arva Jánosék kifordulnak az utca felé. Könnyeznek.

Aztán az asszony felveszi a gyereket, egy percre sem engedné át az urának s biztatja gyöngve:

— Kapsz majd ilyen szépeket, csöppöm, mindent kapsz...

Ez valamennyire vigasztalja őt.

Közeledünk már a József-utca felé, hátramaradunk Arva Jánossal s beszélgetünk.

— Ki fogadja örökbe a gyereket. Arva János?

— Urak lehetnek.

— Hol szerezték?

— Ujságból.

— Aztán látták már?

— Nem, de irtak, hogy hozzuk. Pénzt is küldtek vonatra.

Megint elhallgat. Előkotort egy gyűrött levelet a zsebéből.

— Ezek azok.

Nézem a gépirásos címet, de nem veszem el a levelet. Zsebébe gyűri s körülnéz.

— Ez az utca az?

— Ez az.

Az asszony könnyei a szájszögletén folydogálnak már. El akar fordulni a gyerektől, de nem sikerül. A csöppség is ptyog, simogatja az anyja arcát s beszél neki valamit. Csak annyit hallok, hogy anyja, anyja!

Keressük a házat. Arva János is rágja már az ajkát s nézi a kapukat. Aztán megállunk. Nagyot huznak a levegőből, felnéznek a magasba s leteszik a gyereket, megigazítják a rongyait. Egyetlen szó nem esik közöttük. Ötszörhatszor is indulni akarnak, de ragad a lábuk.

Aztán nekikeseredik az ember.

— Gyerünk, asszony...

Utánafutok a kapu alá, megmarkolom a karját.

— Várjon csak, Arva János.

Szembefordul velem. Sir.

— Megvárom magukat... Szeretném tudni, milyen helyre kerül a gyerek. Aztán vigyáz-

HOGYAN ELJEN A VESEBAJOS EMBER!

Orvosi tanácsok vesebajosok számára.

Írta dr. Lukács Pál belgyógyász főorvos. — E nélkülözhetetlen munka tartalomjegyzékéből: A vese szervezete és működése. A vesebetegségek tünetei. A vesebetegségek különböző formái. A vesebetegségek okai. A vesebetegségek megelőzése. A vesebetegségek vizsgálati módszerei és azok jelentősége. Vizeletvizsgálat. A vesék működési vizsgálata. Egyéb vizsgálati módszerek. A vesebetegségek gyógykezelése. Diétás gyógymódok. Általános alapelvek. A sómentes, illetve szeszeny diéta. Karell-féle kúra. Gerson-féle kúra. Diétás gyógykezelések vesekő és húgykő bantalmaknál. Gyógyszeres és sebészeti kezelés. Egyéb gyógykezelések. A vesebetegző konyhája. Taplálékaink konyhasótartalma. Taplálékaink fehérjetartalma stb. —
Ara 90 lei és portó.

Beszerezhető: Kiadóhivatalunkban.

Vidéki rendelésnél plusz portó

Ujra felrobbant egy angol fegyvergyári laboratórium

Londonból jelentik: A woolwichi fegyvergyár tudományos kísérleti laboratóriumában robbanás következett be, amelynek során ötven életüket veszítették. A szerencsétlenség okát egyelőre nem sikerült megállapítani. A woolwichi fegyvergyár a világ egyik legnagyobb fegyvergyára, amely 2500 munkást foglalkoztat és egy és egynevegyedmillió évi munkabért fizet.

A woolwichi robbanás egyik áldozata, amint megállapítást nyert, Long órnaggyal azonos, aki a fegyvergyár egyik osztályának vezetője volt. Az órnagy a világháborúban, mint tüzérségi szakértő működött. A robbanás kísérletezés közben történt és a laboratóriumot teljesen rombadöntötte. A szerencsétlenségnek az órnagyon kívül két munkás és két gyermek áldozata van.

Fényes nappal kifosztottak egy lakást a vakmerő betörők

Timisoaráról jelentik: Vakmerő betörés történt tegnap Fratelián, pontosan a csendőrrészel szemben lévő házban. Itt lakik Novák József magántisztviselő, aki tegnap a déli órákban családjával együtt a kertben dolgozott és a ház üresen maradt. Ebben az időben több fiatalember érkezett a ház elé.

benyitottak a kapun és nyugodtan bementek a házba, ahol mindent felkutattak. Összecsomagolták a székrenyekben talált ruhaneműket, zsákmányoltak több értékes ékszert és az egyik fiókban találtak 7000 lei készpénzt is.

zanak, ne mutassák előtte... hiszen látják még...

Elfordul, belekapaszkodik az asszonyba s mennek.

Amint magukra maradnak a lépcsőházban, összeomlanak, leülnek a gyerekekkel, csókolják, fálják. Aztán feltápaszkodnak s meennek felfelé az emeletre.

Szomorúan sétálok a ház előtt. Emberek jönnek, emberek mennek. Szavak, illatok repkednek. Számok ugrálnak a levegőben. Az üzletekben selymekért, drágaságokért rakják a pénzt a kereskedők elé. Kényes szalonkutyákat sétáltatnak, drága cigarettákat szívnak és Árva Jánosék a második emeleti öt alatt leszakítják szívükről a kisfiuk négyéves életét.

Tompán, nehezen fut az idő s várom Árva Jánosékat.

Milyen görnyedten, arván lépnek ki majd a kapun. Talán lerokadnak itt a kövezetre, összelelkeznek és sírnak, sírnak.

De egyszer elbukkanik Árva János egyenesen, keményen s mögötte az asszony. A gyerekekkel.

Odatutok hozzájuk.

— Hát mi történt, Árva János?

Szinte fuldoklik, úgy kapkod.

— Nem kell a gyerek... Nem tetszik... azt mondják...

És ragyognak a boldogságtól. Sírnak, nevetnek, csókolják, simogatják, beölezik a csóválkozó kölyket.

Nevetni szeretne az ember. De úgy, hogy a könnyei csorogjanak hozzá...

A hidegvérű betörők mindent nyugodtan összecsomagoltak, majd megrakodva kiléptek a ház kapuján. Szemben, az utca

másik oldalán állott két csendőr,

akik érdeklődve szemléltek a hurcolkodást, de nem gondoltak semmi rosszra. Az egyik csendőr inkább unalomból, mint érdeklődésből megkérdezte a csomagot cipelő fiatalembereket:

— *Hová visztek ezeket a holmikot?*

— *A Novákék költözködnek...* — hangzott a határozott válasz, mire még a leghalványabb esendőrgyanu is eloszlott és a betörők nyugodtan elsétáltak a környékről.

A hazatérő család csak később vette észre, hogy a lakást kifosztották.

Nyomban értesítették a szomszédos csendőröket, akik most már rászemlétek a nagy „költözködés” hátterére.

Egyik szerencsére még emlékezett a csomagot cipelő betörők arcára, felkutatták az egész községet és a késő esti órákban

sikerült is a vakmerő betörők közül kettőt elfogni.

Mindkettőn chisodai lakosok és bevallották bűntársaik nevét is. A Novák-család visszakapta a lopott holmik nagyobb részét, a csendőrök pedig most a két betörő büntetését keresik.

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ORADEA,
„Serviciul Financiar”

Nr. 30914—1936.

PUBLICAȚIUNE.

Noi, Președintele Com. Interimare a Mun. Oradea, prin prezenta aducem la cunoștință publicului Municipiului că deciziunea Com. Interimare adusă în ședința dela 6. Iulie 1936, sub Nr. 30914—1936, referitor la modificarea bugetului Primăriei aprobat pe exercițiul 1936—37. În baza dispoz. Art. 211 din Legea Administrativă este pusă la vedere publică de 10 zile cu începere dela 7. Iulie 1936. În camera Nr. 29 parter a Primăriei în care timp cei interesați o pot cerea în cursul orelor oficiale dela 8—13 și în care termen venualele lor observații le pot înainta.

Oradea, la 6. Iulie 1936.

Președintele Comisiei Interimare:

Bledea.

Secretar General:
Fiidan.

Székely Albert a csángó ezermester

Bucovinai csángók a nagygyűlés 14 ezer főnyi körmenetében

Târgu-Mureș. Saját tud. Az országos katolikus nagygyűlés záróaktusaként megrendezett szentségi körmenetben résztvevő 46 község katolikus népe, 445 pappal, 135 templomi zászlóval, 85 kereszttel. Az ünnepi körmenetben 3546 sorban haladtak a résztvevők, négyes sorokban, ami 14 ezer 184 főnyi tömeget jelentett.

Ennek a minden tekintetben tiszteletet gerjesztő, bámulatra ragadó körmenetnek volt egyik különösen érdekes csoportja az a 45 tagú küldöttség, amelyet Bucovinából, Sorniceni községből vezetett a katolikus nagygyűlésre Németh Gellért plébános.

A községet valamikor Józseffalvának hívták, mert József császár telepítette oda a mai Petru Raresből az ottlakó székelyeket. Ivadékaik megőrizték hitüket, anyanyelvüket, viseletüket. A bucovinai csángó községek ma is testvériesen forrnak össze. Nincs az egyes községek lakói között soha összetűzés. Az egyik község népe szeretettel várja a másikat búcsúra, lakodalomra, aratási ünnepre. Tanulhatnak tőlük a mi falvaink lakói.

Elbeszélgettem a csángók egyik vezető emberével, Székely Albert ezermesterrel, aki maga is mintaképe a gondviselésre érdemes székely jellemtypusnak. Kádarmesterséget tanult, de ért mindenhez. Kezében magyaros stílusú, karsu hegedűt tart, melynek nyaka színesre festett, faragott angyalféjet ábrázol. Méltó munka lenne bármelyik iparművészeti kiállításra. Majd fényképét vesz elő, melyen egy fából készült óralap mutatkozik, Szűz Mária faragott képével.

— Saját munkája. — mondja az egyik falujabeli, — aki unszolja, hogy mutassa meg a belső szerkezet fényképét is. Az egész mű fából készült remek szerkezet, amilyen tehetséges munka csak a másik székely ezermester, Bodor Péter által készített tg.-muresi Bodorhid lehetett, melyben egyetlen vasszeg sem volt, az egész fából készült.

Az a szerkezet, melynek fényképét mutatta Székely Albert, községének katolikus temploma tornyába, a toronyóra felett beépített muzsikáló szerkezet. Minden délben megszólal az óra zenélő szerkezete, majd hét szentből álló körmenet jelenik meg a toronyablakban (akárcsak a prágai híres városházi órán), mindenik alak negyvenöt centiméter magas. De itt már nemcsak fát, hanem tartós drótkötelet is használt Székely Albert a szentek felvonultatására. Önkéntelenül is a tg.-muresi zenélő Bodorkút felől kérdezősködtem Székely Albertől, mely hasonló elgondolása lehetett az ő toronyzenés órájával.

— Hallani hallottam felőle, de látni nem láttam, pedig erősen szerettem volna! — mondta a csángó ezermester.

Nem is ismerhette, mert a kutat 1911-ben lebontották s csak most rekonstruálta Budapestben, a Margit-szigeten Pál Andor gépészmérnök, miniszteri tanácsos, Pál Károly volt tg.-muresi kollégiumi tanár fia.

A község népe ragyogó szemmel beszél még a papjáról, Németh Gellért plébánosról; csupa akaraterő, keresztényi áldozatkészség. Most is az ő költségén tették meg ide az utat.
T. Gy.

Uj könyv

Gerely Jolán:

Ki vagyok?

Nincs könyv, amely ennyire izig-vérig modern köntösben, ily érdeklődést keltő szempontok feldolgozásával és az olvasó figyelmét ennyire lekötő beállításban győzné meg az embert a Mária-tisztelet páratlan nevelő erkölcsi értékéről.

Ara 120 lei és 15 lei portó.

Kapható: KÖNYVOSZTALYBANKNÁL.

Az árutőzsdék kongresszusa

Az ardeali árutőzsdék szerdán tartották kongresszusukat Oradeán, a tőzsde helyiségében. Az aradi árutőzsdét Pacuraru Brutus, az aradi tőzsde és iparkamara főtitkára, a clujit Pop Sever, szindikus, a timisoarait dr Pacuraru Ion, az oradeait Niste Jakob elnök és Papp I. titkár képviselték. Résztvett a megbeszélésen a satumarei árutőzsde egy delegátusa is.

Az ardeali és banati tőzsdék, tekintettel arra, hogy az ardeali és banati gabonakereskedelem szokásai azonosak, már hosszabb idő óta foglalkoztak a különféle megszerkesztésben lévő, de tulajdonképpen azonos szokványok egyöntetű megszervezésével. Miután egy ilyen nagyjelentőségű és egész Ardeal és Banat területére kiterjedő szokvány-gyűjtemény alapos megszerkesztése hosszú időt igényel, a fent hivatott tőzsdék elhatározták, hogy a szokványok egységesítésének mielőbbi megteremtése érdekében ideiglenesen elfogadják a timisoarai tőzsde által megszervezett szokványokat, miután ezek a szokványok a múlt év folyamán lettek megszerkesztve és magukban foglalják mindazokat a fontosabb intézkedéseket, melyekre a modern gabonakereskedelemnek szüksége van. Ezek az új szokványok ez év augusztus 1-én lépnek érvénybe.

Foglalkoztak a tőzsdék képviselői az összes tőzsdei eljárások egységesítésének kérdésével is. Több belső adminisztratív jellegű kérdés tárgyalása után a kongresszus elhatározta, hogy a legközelebbi összejövetelt Bucurestiben fogják megtartani. Az augusztus 1-én érvénybe lépő szokványok egyelőre román és német nyelven vannak megszerkesztve és azokat a tőzsde titkári hivatala (egyenként) 40 leies árbán bocsátja az érdekeltek rendelkezésére.

LOTERIA DE STAT COLECTURA OFICIALA

BUCURESTI — CLUJ

és az ország minden városában

COLECTURA RURALĂ A OFICIILOR P. T. T.

sorsjegyelosztás a levélhordók által

Hatalmas, szerteágazó, pontos, szerencsés szervezet, amely igen nagy, rendkívül változatos számú sorsjegyet rendelkezik.

A 10. sorsjáték négy osztálya alatt a nagy nyeremények egész tömegét fizette ki. De még többet fog fizetni játékosainak a 11. a nyári sorsjáték alatt.

JÓ TÁNAC S:

vásároljon sorsjegyet a

COLECTURA OFICIALA

által vagy falvakban a levélhordóktól.

ÁLLAMI SORRJÁTÉK

az I. osztály húzása szerdán

JULIUS 15.-én.

Danzigban tovább nő a nyugtalanság

Népszavazást akarnak a városállam helyzete rendezésére. A német kormány csillapítóan lépett közbe

Londonból jelentik: A danzigi kormány elnökének, Greisernek a Népszövetség tanácsa előtti kijelentéseit mind behatóbban méltatja az angol sajtó. A *Daily Telegraph* (a munkáspárt lapja) úgy ítéli meg a helyzetet, hogy a danzigi nyugtalanságoknak igen komoly következményei lesznek az európai politikára. A *Times* szerint számolni kell azzal, hogy Danzig szabadulni akar a Népszövetségtől s elkerülhetlenné válik, hogy egy napon Danzig visszacsatlakozik Németországhoz.

A *Daily Mail* úgy fogja föl a danzigi helyzetet, hogy Angliára nézve teljesen közömbös, vajjon ez a szabad állam hogyan akarja rendezni a maga jövőjét. A lap kárhoztatja a népszövetségi főbiztosnak, Lesternek a működését, aki a danzigi nemzeti szocialista többséggel szemben az ottani elenyésző számú marxista kisebbség érdekében a városállam belpolitikájába folyton beleavatkozik s ürügyeket keres a danzigi kormánnyal való kötődésre. E miatt, — írja a lap — Lester nem alkalmas a Népszövetség főbiztosi állásának a betöltésére s minél hamarabb visszaküldik őt Dublinba (Lester t. i. írországi), annál jobb lesz.

Hogyan ítélik meg a helyzetet Németországban.

Berlinből jelentik: A Havas-ügynökség értesülése szerint a német külügyminisztériumhoz közelálló körökben úgy ítélik meg a helyzetet, hogy a Danzig szabad városállamra vonatkozó alkotmányszabályzat módosításra szorul s hogy evégett népszavazást kell Danzigban tartani. A danzigi nemzeti szocialisták azt hiszik, hogy egy ilyen népszavazás éppenúgy a Németország javára ütne ki, mint az 1935-ik évi saar-vidéki népszavazás.

Greislert ünnepléssel, Lestert rendőrkordonnal fogadták Danzigban.

Berlinből jelentik: Greisler, a danzigi szétosztás elnöke kedden este innen hazautazott.

Itteni időzése alatt a német birodalom vezető köreivel folytatott megbeszéléseket. A megbeszélések után az a látszat mutatkozik, hogy a német birodalom egyelőre nem sürgeti Danzig alkotmány-szabályzatának a módosítását, mert nem akarja, hogy emiatt a német-lengyel barátság megzavarodjék.

Varsóból jelentik: Greisler danzigi kormányelnök genfi és berlini útjáról szerdán előtt érkezett haza Danzigba. A vasuti állomáson nagy közönség fogadta és rajongó lelkesedéssel ünnepelte. Greisler a többi között a következőket mondta az üdvözlésekre.

— Egyelőre nem tudok úgy beszélni, ahogyan a szívem diktálja, de mihamarabb eljövök

ennek is az ideje. Addig is Danzig város lakói büszkéek lehetnek, mert velük van a német birodalom.

Greisler azonnal összehívatta a város szenátusát, ahol jelentést tett genfi eljárásáról. Még aznap délután elkobozták a szocialisták lapját, a *Volkstimme*-t s három hónapig eltiltották a megjelenését.

Lester János, a népszövetségi főbiztos este érkezett meg Danzigba. Hogy tüntetés ne legyen ellene, azért a szenátus felhívást bocsátott ki a város lakosságához. Együttal úgy az állomáson, mint az utcán és a főbiztos lakása környékén sűrű rendőri készség várta a főbiztos megérkezését. A főbiztos az állomásról valog ment be a lakására.

A német külügyminiszter kijelentése.

Londonból jelentik: Neurath német külügyminiszter szerdán beszélgetést folytatott az angol ügyvivővel a danzigi kérdéssről. A külügyminiszter kijelentette, hogy Németország semmit sem tesz, amit Danzig belső ügyeibe való közvetlen beavatkozásnak lehetne tekinteni.

Kiegyeztető tárgyalások folynak Londonban a palesztinai kérdés rendezésére

Az angol kormány fenyegetőnek látja a helyzetet. — Az arab sztrájkmozgalmak kiújulnak

Londonból jelentik: Az angol kormány rendkívül fenyegetőnek látja a palesztinai helyzetet. Az angol katonai csapatok csak nehezen tudnak előrejutni a hegyi terepen, ami szinte lehetlenné teszi a rend helyreállítását. Az arab bandák már nem is annyira a zsidók, mint inkább az angol csapatok ellen harcolnak és főképpen a megfigyelő őröket támadják. Szerdán éjjel is megrohantak Tel-Aviv előtt egy angol őröt és egy angol katonát életveszélyesen megsebesítettek.

Jeruzsálemből jelenti a Havas-sajtóügynökség tudósítója:

Az arab izgatások nagymértékben kiújultak. Ennek hatása alatt a raktárak ismét bezártak, mert a sztrájkolók kényszerítették erre őket. Minden remény szétoszlott, hogy a sztrájk közeledik a befejezéshez.

Némely körökben a sztrájkmozgalmak megújulását azzal magyarázzák, hogy az arab delegáció és az angol kormány között Londonban folyó kiegyeztető tárgyalásokat akarják így befolyásolni.

Túl vagyunk-e a „babonán”?

Irtá: Tower Vilmos prelátus

Nemrég egyik ideggyógyorvosunk, egyetemi m. tanár, a Magyar Individuál-pszichológiai Egyesület elnöke, cikket közölt, amelyben azt állítja, hogy míg a régiak a legtöbb természeti jelenséget (napfelkeltét, esőt, villámlást, mennydörgést) csak úgy tudták elképzelni, mint istenek vagy más szellemek beavatkozását, addig ma már minden iskolásgyermek ismeri a természeti jelenségek valódi okát és törvényét.

Majd azt állítja, hogy a tudomány bámulatos haladása a saját területén minden babonát eltörölt.

Ezzel szemben külön ki kell hangsúlyoznunk, hogy a természeti jelenségek legmélyebb okát bizony nem ismerjük. Nemcsak az iskolás tanuló, de még az egyetemi tanár, a legnagyobb tudós sem ismeri. Igaz, hogy a természettudomány rendkívül sok jelenséget az okát fel tudta fedni, de minden ilyen felfedezett ok csak középkorok bizonyult, amely mögött ismét újabb, ismeretlen, titokzatos ok rejlik.

Nem ismerjük a villamosságok, a mágnességnek vagy a természetben ma is nélkülözhetetlen, de eddig még mindig csak feltételezett „éternek” stb. lényegét. Mi több, még eddig nem sikerült a legközönségesebb fogalmaknak maradék nélkül való, teljesen kielégítő meghatározása sem, pl. mi az anyag, tér, idő stb.

Tessék csak a mai természettudományos ismeret mellett megfejteni ezt az egyszerű kérdést: mi volt előbb, a tyúk, vagy a tojás? Az alma vagy ennek magja?

Gárdonyi egy másik ilyen példát említi: „Mi egy talicska föld? Ha eső esik rá, egy csomó sár; ha nap süt rá, egy csomó por. Merőben értéktelen semmiség. De ha magot vetek bele, a jácint édes parfümöt von ki abból a földből, a menta balzsamos olajat, a tulipán piros festéket, az írisz kéket, a nárcisz fehérét. Ha virág helyett sóskát vetek bele, a kis sóskamag sötét és savanyúságot hoz ki abból a földből. Ha szőlőt vetek bele, hírmondója se jelenik meg a sónak, hanem cukor és éltető spiritusz az, amit a gyökér a földből kiválaszt. Vajjon a földben van ez a sok minden? Vagy magában a magban? Ez a nagy titok! Az Országos Vegyelemző Intézet nem fog nekem ebből a talicska földből kihozni egy szemernyi parfümöt se, egy milliliter spirituszt se, egy milligramm piros festéket se. De a magvacsakából se ám! Egy puttony tulipánmagban sincs anynyi piros festék, amennyivel egy katicabogár befesthetné a szárnyát”.

Ami pedig az orvos úrnak azt az állítását

illeti, mintha ma a tudomány minden babonát eltörölt volna, vele szemben azt az ellenkező állítást kockáztatjuk meg, hogy a babona ma éppúgy uralkodik, burjánzik, mint évszázadokkal előbb, csak azzal a különbséggel, hogy kezd ritkulni az alsóbb, éppen a kevésbé intelligens rétegekben és gyarapodni a felsőbb, a tanultabb és „műveltebb” rétegekben. Tessék csak végigjárni egy, a legfelsőbb körök számára épült u. n. luxusszálló folyosóját: 13-as számú szobát nem találunk.

Néhány évvel ezelőtt jelen voltam egy külföldi repülőversenyen. A 34 repülőgép között volt 12-es és 14-es, ennél fogva 35-ös számú is, de a tizenhármast számúra nem is akadt volna versenyző. Falusi lakomázások alkalmával sohasem olvassák meg, hogy hányan ülnek le az asztalhoz, de a kegyelmes úr inkább a szolgáját ülteti le, hogysem tizenhárom vendég jelenlétében merne tállatni.

Eszembe jut egy berlini egyetemi tanár előadása. A babonáról tartott „felvilágosító” előadást. A legválogatottabb szavakkal csépelte, butáztá, pocskondiáztá és gúnyolta azokat az elmaradt, alsóbb szellemi képességű, kultúralatlan teremteseket, akik még ma, a 20. században is ragaszkodnak a babonához. „Nézzenek meg engem — mondotta felemelt hangon — én szándékosan pénteken 9 13-án kezdem minden fontosabb ügyemet és — lássák — eddig nem történt legkisebb bajom se”. Am az oldaltülsők észrevették, hogy a tudós tanár utolsó szavai közben „lekopogta” a veszeltyt a felolvasó asztal alsó peremén.

Eckenerrol, a Zeppelin híres parancsnokáról általánosan ismert, hogy nem indult egyetlen útjára sem kanári madara nélkül. Előkelő luxusautóink ablakain nem látjuk-e fityegni a kis talizmán-gyémántokat vagy a babonának egyéb kis bálványait? Viszont lehet-e ilyeneket vagy hasonlókat látni parasztszekerekben vagy egyszerű komédiások vándorkocsiján? Igaz, hogy ott néha inkább a patkó lóg.

Verebélyi Tibor orvosprofesszor tavaly a Magyar Értelmisség Szervezeteinek Bizottságában előadást tartott az orvosi kurzuszásról és kijelentette, hogy „éppen a legműveltebbek között van a legtöbb orvosi babona elharapódzva”.

Igen, a középkorban máglyán égették meg a boszorkányokat, jóvendőmondókat és kristálynézőket; ma pedig jól megfizetjük őket. De azért sajnálkozunk a múlt ostoba babonáján. Ma rettenetesen megütközünk a középkor víz-, tűz- és hasonló próbáiban, de vajjon mennyivel igazságosabb, logikusabb, tudományosabb és komolyabb a mai párbaj, az igazságszolgáltatásnak acélpengével vagy ólomgolyóval való elintézés?

Milyen szellemesen mondja a német költő:

„Volksaberglaube ist unerfreulich,
Aber begreiflich und verzeihlich;
Wiederlich find' ich nur den verkehrten
Aberglauben der Aufgeklärten”.

A babona történetének három fokozatát figyelhetjük meg: Az első, amikor a tudatlan és tanulatlan tömegekben terjed el. A másik, amikor az alsó tömegekből átvándorol, sokkal mélyebb gyökeret ver és hatványozottabb hatást ér el az intelligens osztályokban. És a harmadik fokozat? Az, hogy éppen a tudomány lassankint rábukkan és rádöbben, hogy míg a felsőbb körök babonái valódi babonák, addig az alsóbb néposztálynak számos babonáját igazolja a tapasztalat és a kutatás. Ime csak kapásból néhány példa:

Dr Vámosy Zoltán, a Pázmány Péter Tudományegyetem professzora, „Gyógyszertan”-ban közli, hogy az orvostudomány a digitalis nevű, ma már nélkülözhetetlenül fontos gyógyszer egy tanulatlan kuruzslótól leste el.

Kanzer tanár, a kiváló bécsi meteorológus, 1933-ban igen érdekes előadást tartott a Tudományos Klubban, amelyben számos példával bizonyította, hogy a modern meteorológia mennyit tanult és okult a régi népies, eddig babonásnak hitt időjárás-jelek szövegéből és hogy

ezekben az ősrégi tapasztalatokban mennyi aranymagot fedezett fel.

Az indián és néger varázslók évezredek óta ordítózással, dobpergással és egyéb zenebonával gyógyítgatják betegeiket. Es imé, dr Minzaas orvos kutatásainak alapján a norvég állami állatorvosi intézet számtalan kísérlettel megállapította, hogy némely baktériumok bizonyos hangrezgésektől csakugyan életképtelenné válnak.

A világhírű Hyrtl még kinevelte az albánok „babonáját”, hogy a malária ellen hatásos szer a folytonos pipálás. Es imé, rájöttek, hogy a malária terjesztője egy szúnyogfaj, amelyet valóban legkönnyebben füsttel lehet távol-tartani.

Két és fél évezrede annak, hogy Hippokrates görög orvos a betegségek magyarázatát a dyskrisis-ban, a testnedvek megromlásában látta. Az újkor orvostudománya természetesen nevetett és mulatott az ilyen „naiv, primitív és tudománytalan” magyarázaton. Es imé, Abderhalden hallei tudóst a Nobel-díjjal tüntették ki, mert bebizonyította Hippokrates „humorálpatológiájának” óriási jelentőségét a modern gyógyászatban.

Dr John E. Summers, a Douglas-kórház vezető főorvosa, a Medicinal Journal-ban elmondja, hogy indokínai tanulmányútján menyire mosolygott a bennszülött javasemberek ama módszerén, hogy vérvesztések esetén bizonyos növényi nedveket erőltették az ereibe. Később, amikor meggyőződött a komoly eredményekről, előbb állat-, majd ember-betegeken életmentő eredményeket ért el.

Es egy utolsó példa: Orvosi Hetilap 1936 márciusi számában Vándorffy József egyetemi m. tanár rehabilitálta a píoca alkalmazását, amelyet, mint tudjuk, először északafrikai feketéktől tanultunk el és amelyet az orvostudomány még nemrég az elavult és értéktelen alkalmazásokhoz sorolt.

A babona butaság és a hit eltorzítása. Félrecsuszamlás a természetfeletti életbe való ösztönzerű kapaszkodásban. Az érzékfelettihez való természetes vonzódásunknak penészflórája. Ezért a babona ellen mind vallási, mind tudományos oldalról küzdenünk kell. Küzdenünk minden rendelkezésünkre álló módszerrel és eszközzel, de — mint láttuk — egyúttal mindig a komoly, elfogulatlan tudós óvatosságával és szerénységével!

VIGYÁZZ A SZIVEDRE!

Ebből az örökké aktuális könyvből a IV. kiadás most jelent meg!

Hogyan éljen a szívbajos ember?

Szívbaj, érlemeszesedés, vérnyomás.

Irtá: dr Bodon Károly egyetemi tanár,

A tartalomjegyzékből: A szívbetegek legfőbb tünetei: Gyengeség — A kifulladás — A szívdobogás — Szívtájéki fájdalom — A lélek és a szív — A szívbajok és egyéb bántalmak egymásra való cserehatása — A szívbajok keletkezésének egyéb okai — Toxinok — Baktériumok — Az emberi szervezet által termelt mérgek, belső mérgek, anyagcseremérgek — A szervezetbe kívülről bevitt mérgek — Sebzések, sérülések — Rendellen életmód — Általános életrendi szabályok — Munka — Pihenés — Sport — Táplálkozás — Szeszitalok, kávé, tea — A dohányzás — Nemélet, házasság — Az alvás — Az érlemeszesedés, vérnyomás — Meg lehet-e gyógyítani a szívbajokat? — A szívbetegek kezelése — Gyógyszeres kezelése — Étrendi kezelése — Kilmavátoztatlás — Nyaralás — Torna, masszázs — Fürdőkúrák — Villamos kezelés — Érvágás — Lelki kezelés — Mikor forduljunk tehát orvoshoz?

Ara 90 lejt és portó.

Kapható könyvosztályunkban.

Az egyetlen átfogó könyv a mai Európáról

Aradi Zsolt:

Az európai forradalom

című legújabb műve.

(A mai Európa politikai, gazdasági, világnézeti mozgalmái.)

A német forradalom, a francia átalakulás, a dunavölgyi kérdés, a faszizmus, Oroszország, a külön angol világ, a Baltikum, a Balkán, a kisebbségi kérdés, az európai zsidókérdés, a konferenciák, az európai ftatalság, az európai katolicizmus, stb. összefoglaló rajza.

Ara 80 lejt és portó.

Kapható:

az ERDELYI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYÁNÁL.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés felvételének helye

Dradea, Strada Regele Carol II. 5.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK. Hétoldos: Egész évre 500, fél évre 300, negyed évre 210, egy hóra 70 lej.
 Magyarországon: Egész évre 50 P, fél évre 25 P, negyed évre 15 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
 Postatakarékpénztári csekkszámának száma: 80.037.
 Telefon: 27.

Felelős szerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
 Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
 Cluj, Plat. Unirii 13.

Észrevétel nem érkezik meg és nem adunk vissza. Csak a válaszlevegőre magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: A meleg az ország nyugati megyéiben állandóan tovább emelkedik. Keleten süllyed. Elénk déli és délnyugati szelek. Esetleg zivatarok.

Ha a fejbőre korpás, idejében kell annak megakadályozásáról gondoskodni. Ne mulassza el tehát az olyan hajápolószerek használatát, mely a hajgyökerek betegségeit megszünteti és a haj táptalaját, a fejbőrt gyógyítja és erősíti. Ez a szer a Tarpan hajsepp, amely a szak- körökben és a közhasználatban egyaránt bevált. Hatásáról ön is meggyőződhetik. Nem rontja a tartós hullámot és a frizurát. A Tarpan hajsepp nem hajvíz. Két hónapra elegendő Tarpan hajsepp ára 117 lej. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és illatszertárakban.

Királyi kitüntetések. A tavasz folyamán Secueniében s több más községben — amint akkor megírtuk — kiütéses tifusz lépett fel, olyan nagy mértékben, amely fertőzéssel fenyegette az egész megyét. Csak a hatóságok erőfeszítései és körültekintő eljárásának köszönhető, hogy a halálos vesz nem terjedt el. A közegészségügyi miniszter előterjesztésére öfélére most a legmagasabb közegészségügyi kitüntetés, az első osztályú érdemkeresztet adományozta dr. Bancila P. Ioan prefektusnak, Chirila Gusztáv prefektusi igazgatónak, dr. Dumitreanu Zenó megyei főorvosnak, Chis Cornél secueni primpretornak és dr. Pop Josif járársorvosnak, a rettenetes járvány leküzdésében kifejtett munkásságukért.

Az angol király a francia tengerparton fog nyaralni. Párizsból jelentik: Az angol nagykövet azt közölte Salengros belügyminiszterrel, hogy VIII. Edward király két hetet a francia Rivierán óhajt tölteni.

Vasárnap és ünnepnapokon a cukrászműhelyekben is tilos a munka. Satu-Mare. Saját tud. A munkügyi miniszter rendelete szerint vasárnap és ünnepnapokon a cukrászműhelyekben is munkaszünetet kell tartani. Eddig ezt az iparágat kivonták a rendelet alól.

Budapestben szívszélhűdésben meghalt az interparlamentaris unio lengyel tagja. Budapestről jelentik: H. D. Loevenherst, lengyel szenátort az interparlamentaris unio lengyel tagját csütörtökre halva találták Britannia-szállóbeli lakásán. A hetvenegy éves politikust szívszélhűdés érte.

Tízmilliós kártérítési követelések a cotroceni szerencsétlenség miatt. Bucuresti. Saját tud. Ma reggel folytatták a cotroceni szerencsétlenség ügyében a nyolcszáz magánfél nevének felolvasását, akik ügyvédek útján hatalmas összegeket követelnek kártérítésként a fővárostól. Legtöb- ben száz- és kétszáz ezer lejt követelnek, de van- nak kétmillió, ötmillió, sőt tízmillió követelések is.

Hét angol repülő holtteste a lezuhant gép romjai alatt. Londonból jelentik: Az egyiptomi pusztaságban egy angol katonai repülőgép lezuhant. A gépben összesen tizenhárom tiszt és katona ült. Közülük hét ember meghalt. Az áldozatok között vannak Barfores és Symons kapitányok és Mock Intosh főhadnagy. A hat sebesültet a kairói kórházba szállították.

Meghalt Csicserin, a szovjet volt külügyi népbiztos. Moszkvából jelentik: Csicserin Georgi Vasile volt külügyi népbiztos 64 éves korában Moszkvában meghalt. Csicserin előkelő nemesi családból származott s a cári uralom idején diplomáciai állást töltött be. Forradalmi eszméi miatt emigrálni kellett és ekkor Londonban telepedett le. Csupán 1917-ben tért vissza újra Oroszországba, ahol 12 évig egyfolytában volt a szovjet külügyi népbiztos. Amikor összekü- lönbözött Sztalinnal teljesen visszavonult a politikától és memoárjain dolgozott.

Zomora Dániel nagyprépost gyémánt- miséje július 16-án. Alba-Iulia. Saját tud. Az albaiuliai egyházmegye meleg, bensőséges és ritkaságszámba menő ünnepre készül. Zomora Dániel nagyprépost, eddigi általános püspöki helynök július 16-án fogja ünnepelni pappá való szentelésének 60-ik évfordulóját. A ritka ünnepségre a távol betegeskedő főpásztor, gróf Mailáth G. Károly legutóbbi körlevelében meghatódottan hívja fel egyházmegyéje papsá- gának figyelmét. Zomora Dániel 1909 óta álta- lános helynök gróf Mailáth G. Károlynak, tehát csaknem 30 esztendő óta, a legnehezebb időkben volt segítő munkatársa a nagy egyház- megye kormányzásában. Agg korára való te- kinettel a gyémántmisét főpap most kérte püspökhelyettesi minőségétől való felmentését, amit a megyefőpásztor mélyeség hálájának tolmácsolása mellett adott meg.

Gróf Széchenyi Bertalan, a magyar felsőház elnöke autóbalesetet szenvedett. Budapestről je- lentik: Gróf Széchenyi Bertalan a felsőház elnö- ke szerdán gépautóbaleset áldozata lett. Buda- pestről gépkocsin haladt vidéki birtoka felé, ami- kor Gárdonyi határában egy gyermek átszaladt a gépkocsi előtt. A sofőr, hogy el ne gázolja a gyermeket, félrerántotta az óriási sebességgel haladó autót, amely az utszéli árokba zuhant. Az eszméletlen Széchenyi grótot gárdonyi nyaralók részesítették első segélyben, majd Szekesfehérvárra szállították. Az orvosi vizsgálat megállapí- totta, hogy sérülései nem életveszélyesek.

Dr. Fritz Lászlót táblabíróvá nevezték ki. Budapestről jelentik: Frieden- lievi Fritz László törvényszéki bírót, aki a mi- niszterelnökségre van beosztva, jelenlegi be- osztásának megtartása mellett, táblabíróvá nevezték ki. Dr. Fritz László a cluj-i ítélőtábla jegyzője volt az impériumváltozáskor. Ezután a Magyar Párt kisebbségi osztályának volt elő- adója s ebben a minőségében nagyon értékes munkásságot fejtett ki, statisztikai gyűjtései különösen tekintélyes értéket képviseltek. Né- hány év után Budapestre költözött s munkás- sága után gyorsan haladt rangban a táblabíró- sáig.

A pénzügyminiszter Satu-Mare megye terüle- tén csaknem ötvenszázalékkal csökkentette a kis- malmok hengeradóit. Satu-Mare. Saját tud. A pénzügyminiszter júniusban a kismalmok hen- geradóit folyó méterenként az eddigi négyezer leiről nyolcezer leire emelte fel. A malmosok gyűlést tartottak és elhatározták, hogy ha pénzügyminiszter vissza nem vonja rendeletét, kény- telenek lesznek a hengereket lepecsételtetni. Bi- zottságot küldtek Bucurestibe, hogy az illetékes tényezők előtt behozonyíthassák, hogy más cse- lekvesi lehetőség nincsen számukra. A küldött- ség sikerrel járt el a pénzügyminiszternél, mert Satu-Mare megyét kivonták a rendelet alól s itt továbbra is a régi, folyó méterenként négyezer leies illeték marad érvényben.

A munkanélküliek hatalmas tünte- tése a háború ellen Csikágóban. Csikágó- ból jelentik: Ötszáz munkanélküli megszállta a csikágói városházát és szembeszállt a rend- őrséggel. Az utcákon tüntelő csoportok vonul- tak végig, ilyen szöveggel táblákkal: „Adjatok milliókat a munkanélkülieknek, de egyetlen centet sem a fegyverkezésre!”

Valódi ezer leiesre azt mondta, hogy maga- gyártotta hamisítvány s ezzel nagy összeget csalt ki egy gazdálkodó. Satu-Mare. Saját tud. A köny- nyű pénzszerzésnek ravasz módját eszelte ki Ciorba György racsai gazdálkodó. Eladta buzáját és ezres bankót kapott érte, amit dicsekedve mu- togatott a faluban. Cosma Ioan földműves meg- kérdezte, honnan vette a pénzt, mire Ciorba hir- telen azzal felelt, hogy maga gyártotta és még csinálna többet is, de nincs elegendő pénze anyagra. Ciorba elhítte és felajánlott kétezer lejt, ha a nyereségből öt ötvenszázalékban részesíti. Ciorba a pénzt elvette. Később Nap Ioantól és Nap Grizortól is csalt ki kétezer lejt. De a csend- őrség elfoirta és bekísérték a satumarei ügyész- ség fogházába.

Érdekes Wagner-ereklyéket találtak egy ba- jorországi iskolában. Münchenből jelentik: Egy bajorországi kisváros egyik iskolájában érdekes Wagner-dokumentumokra akadtak. Megtalálták — mint Münchenből jelentik — Wagner Richard egyik sajátkezü levelét és „A nürnbergi mester- dalnokok” zongorakivonatának egy korrektúra- példányát. Wagner sajátkezü korrektúráival. Ezek a dokumentumok úgy kerültek a bajor kis- városba, hogy Wagner egyik munkatársa a zongorakivonatokat és korrektúrákat elkészítésénél Ludwig Eberle karmester volt. A level és a Mes- terdalkok ez a példánya Eberle birtokában maradt, halála után pedig a bátyja vette magá- hoz az érdekes Wagner-ereklyéket. Eberle báty- ja a kis bajorországi városokban volt tanító és így találták meg most az iskolában ezeket a do- kumentumokat.

Felhívás előfizetőinkhez!

5 igen értékes ajándéktárgyat fogunk kiosz- tani azok között az előfizetőink között, akik má- sodik félévre szóló előfizetési díjukat legkésőbb július 25-ig akár közvetlenül kiadóhivatalunk- nál, akár bizományosainknál rendezik.

Ime az ajándéktárgyak felsorolása:

1. Öt napos teljes ellátás Baile Episcopost-on
2. Révay kis Lexikon.
3. Egy fényképezőgép.
4. Egyévi ingyenes előfizetés.
5. Egy női vagy férfióra.

Rendezzék tehát még ma a második félévre szóló előfizetésüket!

Tehát határidő: Július 25

Ezüstmise. Tóth Kálmán táriani plébános most tartotta ezüstmiséjét a radnai kegyhelyen, ahol első miséjét is elmondotta édesanyja kíván- sága szerint, akit közvetlen felszentelése előtt vesztett el. Hívei a forró szeretet többféle meg- nyilvánulásával ünnepelték plébánosukat, aki már 19 éve lelkiatyjuk.

Satu-Mare. Saját tud. Rătesti község római katolikus közönsége meleg ünneplelésben részesi- tette szeretett plébánosát, Diczig Béla lelkeszt ezüstmiséje alkalmából, amit az ottani plébáni- templomban mutatott be. Manuduktora Weisz József esperes volt, míg az ünnepi beszédet Botlinger Pál ardui plébános mondta. A jubiláló lelkész húsz éve vezeti a rátesti egyház- község ügyeit.

A satumarei Irgalmas Nővérek zárdatemlo- mában csendes visszavonultságban szolgálta ezüstmiséjét Magyar Bálint saneláui plébános, az ismert papköltő, akit nagyon sokan kerestek fel szerencsekívánataikkal a negyedszázados for- duló alkalmából.

Amerikában a kánikulának 145 áldo- zata van. Londonból jelentik: Az ameri- kai hőség eddig már száznegyvenöt halalos áldo- zatot követelt. Ezek közül negyvenhét ember az utolsó huszonegy óra alatt halt meg. Ötven városban negyvenöt fok Celziusnál magasabb a hőmérséklet. Sok erdőtüzet is jelentenek az Egyesült Államok több részéből.

Kloroformos rablás a vonaton. Braşov. Saját tud. A szerda éjszakai gyorsvonattal Bucuresti- ből Sighetul-Marmatiebe akart utazni Bedford Rudolf Bucurestiben élő nagykereskedő. Ismeret- len tettesek a vonaton Bucuresti és Braşov kö- zött kloroformmal elaltatták és kifosztották. A nagykereskedő csak Braşovban ébredt fel s ré- mültlen vette észre, hogy minden holmija, még a ruhája is eltűnt. A braşovi pályaudvaron nagy feltűnést keltett a méltatlankodó, bizsámás ide- gen úr, aki csak angolul tudott beszélni. Végre tolmácsot kerítettek és a nagykereskedő megte- te feljelentését. Bedford Rudolf egyelőre Braşov- ban marad, remélve, hogy a rendőrség rövide- sen megtalálja a kloroformos merénylőket.

Jeze tanár összevezett a négussal. Baselből jelentik: A *Basel National-Zeitung* értesülése szerint a négus összevezett jogi ta- nácsadójával, Jeze francia egyetemi tanárral. Jeze követelte a szolgálatáért járó kialakított díjazást, a négus azonban azzal az indokolás- sal, hogy a jogi tanácsoknak nem sok ered- ménye volt, a fizetést megtagadta. A francia egyetemi tanár viszont kérte az illetékes bíró- ságtól a négus kincseinek lefoglalását, a neki járó ügyvédi költségek biztosítására.

Akinek a feje Hollandiában van, a lába pe- dig Belgiumban. Ez az állapot, hogy valakinek a lába az egyik országban van, a feje pedig a másikban, természetesen csak akkor követhet be, ha fekvőhelyzetben található, mond- juk, ha ágyában alszik és a háza pontosan a két ország határában van. És csakugyan vannak em- berek, akik ezt elmondhatják magukról. Amster- damból írják ezt a furcsaságot, hogy a belga-hol- land határon, pontosan a határvonalon fekszik Baarle városka, mégpedig úgy, hogy a városka egyik része Hollandia, másik része pedig Bel- gium. És különösképpen pontosan a határvona- lon fekszik a városka egyetlen rendez szállodá- ja és ami még különösebb, ebben a szállodában vannak olyan szobák és olyan ágyak, amelyek metszik a határvonalat. Tehát, ha az átutazó vendég lefekszik ágyába aludni, akkor a lába az egyik országban van, a feje pedig a másikban. Egészen furcsa a helyzet akkor, ha valaki a szálloda terraszán egy pihár sört akar meginni. Akkor a sör igen olcsó, mert Belgiumban tudva- levőleg sokkal olcsóbb a sör, mint Hollandiában. Viszont, ha bemegy a szálloda éttermébe és ott issza meg a sört, akkor az csaknem kétszerannyi- nyiba kerül, mert itt már holland területen van, tehát a vendéglős köteles a sört a vámokra és az adókra való tekintettel, sokkal drágábban ki- mérni.

Ismét kapható:

TÓTH TIHAMÉR

Legújabb műve:

I. rész:

Hiszem az örök életet

II. rész:

A keresztény házasságA két sorozat egykötetben jelent meg
424 oldalon. Ara 240 lei és porto.

Megrendelhető könyvosztályunknál

Hét ember meghalt a felrobbant linoleum gyárban. Odesszából jelentik: Egy odesszai linoleumgyár szerdán délután felrobbant. Hét ember meghalt, tizen súlyosan megsebesültek. A gyár teljesen leégett. A robbanás oka ismeretlen.

Vizbehullt egy nyolcadikosztályos főgimnáziumi tanuló. Satu-Mare. Saját tud. Kávos József 18 éves főgimnáziumi tanuló, aki most végezte a református főgimnázium hetedik osztályát, barátjaival a Somesre ment fürdeni. A Papp-tó csónakba ültek s énekelve lefelé eveztek a folyón. Egy örvényben azonban a kis lélekvesztő felborult. A veszélybe került fiúk segítségért kiáltottak, de senki sem volt a közelben, aki kimentésükre siethetett volna. Kádor József nem tudott uszni s elmerült s holtestét még nem találták meg. A többiek szerencsésen partra usztak. A szerencsétlen fiú Kávos József kőművesnek egyetlen gyermeke volt. A szerencsétlenséggel egyidőben Turi József munkás jelentette a rendőrségen, hogy 17 éves Lajos nevű fia eltűnt. Pajtásai elbeszélése szerint haláznai ment. Feltehető, hogy a folyóba fulladt. A gyakori vízbeledések megakadályozására a rendőrség partijárőröket szervez és mentőcsónakokat állít be a Somes mentén.

Sztrájk tört ki a tg.-muresi Székely-féle butorgyárban. Targu-Mures. Saját tud. A Székely és Réti-féle butorgyárban szerdán reggel kétszázötven munkás sztrájkba lépett. A sztrájk oka az, hogy a gyártulajdonosok két munkást vettek fel, akik közül az egyik nem odaváló, hanem oradeai munkás. A gyári munkásságnak az a követelése, hogy bocsássák el a két munkást és ezután csak a szakszervezetet keresztül fogadhasson a gyár munkásokat üzemébe és főként tg.-muresi illetőségeket. A gyártelepet Malai munkügyi felügyelő intézkedésére rendőrség szállta meg. A békéltető tárgyalások folytak már és a munkügyi felügyelő kijelentette a munkás-bizalmiaknak, hogy a sztrájk, amelyet a fenti okok alapján indítottak, törvénytelen.

Húsz év után életjelt adott magáról. Timișoara. Saját tud. Egyszerű levél nehézkes írással és mégis mennyi feltűnést keltett a banati Sculia községben. Egykori hadifogoly írta Oroszországból: Tóth Ferenc volt sculiai, majd gataiai szabó, aki húsz év előtt elűnt a harctéren. Aki róla eddig, húsz esztendeig senki semmit nem tudott itt. Életjelt nem adott, levél nem jött tőle, hír se felőle. Annakidején tán elszáraták, aztán már csak néha gondoltak rá, ha szóba került. Most meg egyszerre levél érkezett tőle. A falu régi magyar nevét írta a borítékra, de romános kiejtés szerint. A levél megérkezett s amikor elolvasták s a dolognak híre ment, az egész falu csodájára járt a levélnek. Mindenki maga akarta látni a bizonyítékát annak, hogy Tóth Ferenc volt szabó, akiről húsz álló esztendőig nem tudtak semmit, el és maga küldött levelet. Megírta benne, hogy többször küldött már levelet, de választ sohasem kapott. Most aztán, hogy Oroszország és Romania között megindult a rendszeres postaforgalom, még egyszer megpróbálkozott a dologgal. Érdeklődik, élnek-e még a szülei? És a testvérei felől is érdeklődik. Annakidején hantán vonultak, testvérek, a háborúba. Kérdezi, él-e még valaki öt fivére közül? És végül kéri a hozzátartozóit, küldjenek román utlevelet, hogy haza jöhessen, mert emészt a honvágy. Magáról és a körülményeiről egyébként semmit sem közöl. A borítékra nehézkesen, ciril-betűkkel ráírta a címét is. Ezt aztán senki nem tudta elolvasni. Beküldtek tehát valakit a levéllel a Magyar Párt timișoara-i irodájába. A pártiroda felkérte Maszalic Imre dr. törvényszéki tolmáccsot, hogy a címet írja rá néhány borítékra, hadi irhassanak rokonai Tóth Ferencnek, Oroszországba. A pártiroda is segítségükre lesz, hogy megszerezhessék az utlevelet a miniszteriumtól. Avval aztán hazatérhet. Elsősorban fényképet kérnek tőle az utlevélre.

Halálos szerencsétlenség Bala-Maren. Saját tud. A Steinfeld gőzmalomban Chir a László tizenkilencéves molnár tanuló eddig még ismeretlen okból az emeleti tisztartóról a mélységbe zuhant és ájultan terült el a cementpadlón. Kórházba szállították, de segíteni nem lehetett rajta, rövidesen meghalt.

Életmentő telefoncsengő. Timișoara. Saját tud. Az Apolló-mozgó közelében a reggeli órákban merész rablótámadást kísérelt meg egy még ismeretlen tettes, aki a városi villanytelep villanyszerelőjeként szerepelt. A mozgóképszínház közelében van Romascanu Marcunak, az Ageco-tégléig igazgatójának kertje villája. Egy szürke ruhás, vöröseshajú ember csengetett be és a házmesternének, Miloszláv Bélánénak azt mondta, a villanytelep küldte ki, hogy ellenőrizze a villanyvezetéket. Az asszonyon kívül senki nem volt az épületben. Romascanu igazgató kevéssel előbb távozott az üzletbe, családja Sovatan nyaral. A házmester, egyúttal cipész is lévén, már hajnalban a műhelyébe ment. Az asszony gyanútlanul kaput nyitott és a „szerepével” az előszobába ment. Ott egy ideig nézegette a villanyvezeték, majd váratlanul megfordult és hirtelen megtámadta az asszonyt. He „almas fűest mér” a fejére, úgy hogy az asszony a földre zuhant. Ott aztán fojtogatni kezdte. Az asszony, amikor hozzájutott, segítségért kiáltott, ez azonban nem zavarta meg a támadót. Fojtogatta, ütlegelte az asszonyt, majd, amikor az kétségbeesetten védekezett, hirtelen kést rántott s az asszonyra rávált.

— Leszuriak, mint a kutyáit!

S ebben a pillanatban csengetés hallatszott. Az ember felkapta a fejét. Aztán elszaladt s a kerten keresztül, a kerítésen át elment. Minden bizonnyal azt hitte, hogy valaki a kapu előtt áll és becsengetett. Pedig tulajdonképpen csak a telefon csengője szólt a lakásban. Valaki beszélni kívánt az igazgatóval. Így lett a telefon a szegény házmesternő megmentője. Minden lel arra vall, hogy a rabló kileste az alkalmas időt, amikor csak az asszonnyal kell végeznie, hogy aztán a lakást kirabolhassa. Érdekes, hogy előző napon a város másik kerületében lakó Waldmann Györgynek, ugyancsak Ageco-tisztviselő, lakásáról vitte el az ékszereket egy ismeretlen befőr.

Ciucmegei törvényszéki hírek. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Ungvári András joseni lakos neve a négy évvel ezelőtti történet dr. Avéd—dr. Barabás bombaperele kapcsolatban vált ismeretessé. Ő volt a vád koronatanúja és az ő vallomása alapján ítélték el Barabás ügyvédet tizenötévi börtönrre. Ungvári, a bíróság előtt úgy ismeretes, mint zugirászatért már több ízben pénzbüntetéssel sújtott egyén. Kedden ismét zugirászatért állott a törvényszék előtt. Azt hangoztatta, hogy ő tulajdonképpen jót tesz a népek, aki nem tud románul és ő olcsóbban elkészíti az iratokat, mint akármelyik ügyvéd. A bíróság nem vette figyelembe naiv védekezését és a népműtő volt pincér, kereskedő, fakitermelő stb. foglalkozású Ungvárit uiabb 500 lei pénzbírsággal sújtotta. — Bors Ádámné és Bodó Ignác sancaireni lakosok 1916. évben András György malomtulajdonos polgári perében hamis tanuvallomást tettek. A még akkor megindított eljárást most fejezte be ítélettel a törvényszék és mindkettőjüket hat-hat hónapi elzárással és 2—2000 lei pénzbírsággal, valamint politikai jogaiknak három évre való felfüggesztésével büntette.

Önnek is szüksége van arra, hogy tökéletesen megtanulja a német nyelvet!
Játszva és a legrövidebb idő alatt tökéletesen megtanul németül!

most már III. kiadásában megjelent

Tanuljunk könnyen gyorsan németül

című, magántanulásra kiválóan alkalmas nyelvkönyvből, amelyet

Dr Ernst Häckel tanár,

a Pázmány Péter Tud. Egyetem előadója,

a báró Eötvös Coll. tanára írt.

Ha valóban rövid idő alatt könnyen, szinte játszva akarja megtanulni az Ön számára nélkülözhetetlen német nyelvet, úgy azonnal vásárolja meg e művet, amelynek bővített, szójegyzékkel és a feladványok megfejtesével kiegészített

III. kiadása most jelent meg!

Ez a magántanulásra kiválóan alkalmas német nyelvtan néhány hónap alatt érte el harmadik kiadását!

A NÉMET NYELV ISMERETE MA MÁR MINDENKI SZÁMÁRA LÉTERDEK!

Ara fűtve 200 lei és 10 lei portó.

Kapható: KÖNYVOSZTÁLYUNKNÁL.

* A létért való küzdelemben reggelenként éhgyomorral egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz hatatos segítségére van a dolgozó egyéneknek, mert ez gyorsan és rendkívül enyhe módon szabályozza a szellemi és testi munkaképességre oly igen fontos gyomor- és bélműködést. Az orvosok ajánlják.

* Felvétel az oradeai Szent József fiúnevelő intézetbe. Az oradeai Szent József fiúnevelő intézet már most felvesz elemi, Goidu liceum és felsőbb kereskedelmi iskolába járó rendszeres bentlakó növendékeket. Egészséges lelki és testi nevelés, gondos felügyelet, naponként többször csoportos és egyéni korrepetálás, jó ellátás és állandó orvosi ellenőrzés. A helybiztosítás céljából tanácsos a növendékeket minél előbb előjegyeztetni. Tájékoztatót készséggel küld a Szent József fiúnevelő intézet igazgatósága. Oradea, Str. Brătianu No. 7.

Egy fiatal festő sikere. Săcueni. Saját tud. Az ifjabb festőgeneráció egy sokat ígérő tagja az adoni születésű Takács Gyula, már hosszabb idő óta Săcueniben s a környék falvaiban dolgozik és a vidéken sikeres portréival, csendéleivel és úde tájképeivel jó nevet vívott ki magának. Oradeán is rendezett kiállítását, ahol a grófi vadaserdőről festett ősi képe és az Arul nádasait ábrázoló téli képe feltűnést keltett. Az utóbbi időben különösen egyházi képek festésével foglalkozik. Most fejezi be tizenegyedik stációképét, amelyet megrendelésre a monospetreni római katolikus templom részére festett. Dr Pop Iosif sáncsi apát is megbízta egy nagyobb terjedelmű kép festésével a templom külső falára. Ezt a képet is művészi módon oldotta meg. Ezen kívül is több oradeai egyháztól kapott megrendelést, ami a fiatal festő megérdemelt sikeréről tesz bizonyosságot.

Hogyan fizeti a kincstár a hátralékosok bérkülönbözeteit. A Házulajdonosok Országos Szövetsége tájékoztatása alapján felkérjük a bérkülönbözetre igényjogosult szakszervezeti házulajdonosokat, hogy a kincstár által a bérkülönbözetek kifizetése tárgyában kibocsátott újabb rendelkezéseket vagy az „Argus” című újság július 1-én megjelent számában befekinteni, vagy pedig ezek megtudása érdekében a szövetségünk központi irodájában (Rimánóczy utca 8) a hivatalos órák alatt a saját érdeklődésükben okvetlenül a leg sürgetőbbben megjelenni sziveskedjenek. Azoknak a házulajdonosoknak a megjelenését is kérjük, akik a közeli hetekben a folyóirat iránti kérvényeket beadták. A miniszterium ugyanis az összegek nagysága szerint előírt különféle szövegű kérvények beadásához ragaszkodik, amelyekben egyúttal a tulajdonos azt is igazolja, hogy bérlője a bérkülönbözeti igény tartama alatt állandóan a házában lakott. A Házulajdonosok Szövetségének ügyvezető elnöksége.

Az „Ellenőr”, Tóth Sándor politikai, kritikai és közgazdasági lapjának új száma méltán kelti fel az olvasóközönség figyelmét, az egész országban ismert és olvasott lap új száma tele van érdekesebbnél érdekesebb cikkekkal és riportokkal. Az 52 oldalos számot „A Magyar Párt nagygyűlése elé” c. cikk vezeti be s a következő cikke az új református püspök, Vásárhelyi János munkaprogramjáról szól. Főbb tartalmából kiemeljük: Tabéry Géza; Hotschkiss, Dénes Sándor; Minden pénzt megér, Tamásy György; Politikai „interjú”, Halmay Árpád; Emlék Gyóni Gézáról c. cikkeit. Általános érdeklődésre számíthat az a közgazdasági cikk, amely beszámol a belföldi cérnagyarak harcáról az angol tőkével, nemkülönben: Omikron Bors szemel, Utszéli formdvények, trágár káromlások, Ady Endre cikkei, Hogy néz ki a Révay kis lexikon, Dr Tavasz Sándor: A felelőtlen bírálgatás, A harisnya és Ady Endre, Vaida engedett, Megindult a mentőakció Totis Aliz érdekében. Szendreit ki kell zárni a magyar színházak sorából, Hogy pusztul el egy magyar színházi könyvtár, Mit kívánt annakidején a román nemzet? A doktor bácsi, mint jökevény verselő, Véndiaktalálkozó a református kollégiumban stb. közlemények, valamint a lap jólinformált Közgazdasági rovata. Ez a szám méltán számíthat az olvasóközönség legteljesebb érdeklődésére. Az „Ellenőr” kapható az egész országban mindenütt, ahol újságot árulnak.

Szecsésztői üzenetek

Kerti. „Szomszédok” című írását nem közelíthetjük, hanem másokat kérünk helyette. Kapunk már a múltban is és bizunk benne, hogy ezután is kapunk meg Öntől színvonalasabb, érdekesebb dolgokat. A mostani nem elbeszélés. Ez a bírálatunk ne kedvetlenítse el, mert kisebbigényű szépirodalmi lap, vagy egyéb folyóirat bizonyára szívesen közölné ezt az írását is — mi azonban kénytelenek vagyunk keményebb kritikát gyakorolni s tárcarovatunk szintjét tartani.

AZ OTTHON

Mi pótolja a gyermekcacagást?

Ma nem „divat” a gyermek... Nehéz érette áldozatot hozni, aggódni, túrni, őt ápolni, gondozni... „Az anyai szeretet, kötelesség, nem fizeti ki magát”, — mondják — és ha sokgyermekes családról hallanak az ilyen gondolkodású „divatos” hölgyek, fölényesen jelentik ki: „Jaj de buták!”...

Mi most a divat?

A divat most a kis ölebek, vagy nagy kutyák kényeztetése, családtaggá emelése, gondozása, minden jóval való ellátása, embernek kijáró bánásmóddal és szeretettel.

A kutya igen tisztességes, hűséges, hasznos állat — a maga helyén — és megérdemli a szeretetet, gondozást, a neki való ételt, a fekvőhelyére egy darab pokrócot, a tisztántartást, de hogy a farkaskutyának borjúszületet süssenek, a hálószobában „recamiér”-je legyen puha párnákkal, a borzas pincsit a fodrász nyírja, az úrnő saját tányérjából esesse és „anyuka” meg „apuka” néven legyenek előtte a gazdái ismeretesekek, ez talán egy kicsit mégis csak — túlságos!...

Ha az ilyen állat megbetegszik, — valószínűleg a nem neki való életmód folytán — viszik a kutya klinikára, ha helyben nincs, más városba és ha gyógyíthatatlanok, ha elpusztulnak — gyász van... „Apuka” és „anyuka” vígasztalhatatlanok... Elismerem, hogy egy kedves öreg kutya szenvedése vagy elvesztése szo-

morúságot okoz, de igazán lehet könnyen pótolni, hiszen annyi kutya van a világon! Lehet cserélni őket addig, amíg újra egy kedves rokonszenves állat akad és ennek talán még sikerülni is fog jó tulajdonságokban túlnenni az elődjen...

Pár hét előtt összeesett egy gyermek az éhségtől és legurult a léposón az emeletről. Koldulni járt a maga meg a kis testvére számára... Árvák és naponta öt lelt fizetnek szegénykéik valami nyomortanyán, hogy ott éjszakára meghúzhassák magukat. A tízéves kis fiú gyöngé, tüdővésztes vállaira nehezedett az élet minden gondja... nem bírta a terhet — kidőlt...

A ház jószívű úrnője felvitette a gyermeket magához, összetört kis arcát, tagjait bekötözték és enni adtak neki. A legfájdalmasabb látványban volt részük, egy halálra éhezett gyermekben, aki töltte magába az ételt — nem tudott betelni vele.

Hány ilyen gyermek van!... Hányan esnek össze, hányan pusztulnak el és hányan térnek az éhség és gondozatlanság következtében rossz útra!...

Vajjon nem volna-e szebb, nemesebb gondolat, ha divatba hoznák: kutyák helyett egy-egy szegény, éhhalállal küzdő gyermeket felkarolni, gondoztatni, őket az életnek és a társadalomnak megmenteni?

Horváth Árpád.

Üvegkalapok

Megjelentek már nálunk is. Óriási pénzeket fizetnek érte divathölgyeink. — de viselik, mert divat, mert szép és mert új. Hiszen ha tőről csinálnak gombokat és tejfölből szöveteket, poharakat, miért ne lehetne üvegből kalapot csinálni?

A divat szeszélyei előtt nincsen lehetetlenség. Annnyira szeszélyes, — hogy egy meggondolatlan pillanatában képes lesz letörölni az arckokról és ajkáról a piros festéket, visszaparancsolni a hajak természetes színét és a fürdőruháként szereplő szalagocskákat visszazáró becsületes és rendes fürdőruhák. Mert a divat szeszélye néha még ilyesmire is képes!

Az abesszín hadsereg megsemmisülése sem maradt nyomtalan a divat rendelkezéseiben. A fekete arcszín ezen a nyáron már nem divat. A világ különféle tenger és édes víz partjain már nem párolják, kenik, sütik magukat négerbarnára a nők, hanem féltve őrzik gyöngéd európai arcszínüket. E célból komoly szerepe van a csuklyás pelerinnek, vagy a földig érő strand-kabátnak, a sortok és strand-ruhák ezernyi változatának. Valamennyi arra szolgál, hogy a vízből kibúvó nedves bőrfelületeket megóvjá az „ádáz nap” sugarai ellen.

Párizsnak ezen a nyáron különösen a szívn fekszik az arcbőrök szíromszerűen finom megőrzése, — de vonatkozik ez az aggodalmas védelem a nyakra, hátra, vállra, a karokra meg a lábakra is. Malomkeréknagyságú kalapok alá még kendőt is kötnek. Havai és berakott szoknyák, raffia- és spárga-cipők, celofán és piké fejkötők, tarka összevisszaságban gomolyognak a strandokon. A bagaria-színűre lesült arcok nem kísértenek lángvörös köpenyekben, — mint a „Névtelen levente” bakói, hanem helyettük megint „liliomarcú” nők szepítik a nyaralóhelyeket — és talán a maguk

meg a mások életét is. Talán a gyöngédebb, fehérebb és tisztább arcbőrrel, — az erkölcsök, itéletek, életfelfogások is fehérednek és tisztulnak néhány százalékat. (e.)

Féltékeny gyermekek

— Mi történt ezzel a gyermekkel? — kérdezik gyakran egészen tanácstalanul a szülők, mikor az „egyetlenke” megváltozott és zavart viselkedését észreveszik.

Az aranyos, kedves gyermek, dacossá és kellemetlenné vált, mióta öcsike vagy húgocskája megszületett. Ha egy kicsit beletekintünk a gyermek lelkébe, azt felelhetjük erre a kérdésre, hogy a kicsike bizony féltékeny. Még pedig nem is alaptalanul. Eddig a szülők, meg az egész háznép minden szeretete és gondoskodása az egyetlen gyermekre áradt. Mióta a kisebbik megérkezett, — ő a második helyre került. A felnőtteknek ilyenkor nagyon fontos feladata az, hogy a gyermek féltékenységét tapintatossággal figyelemmel és óvatossággal elűntessék és helyébe a testvéri szeretet melegét ültessék. Végtelen hiba kigúnyolni a gyermek féltékenységét vagy szemrehányást tenni neki érte. A gyermek amúgy is szenved és az ilyen viselkedéssel csak fokozzuk kicsi szívének szenvedését. Erthető, ha ilyen elbánás mellett túlnünk is visszahúzódik, zárkózott és szomorú lesz.

A gyermek féltékenységét legokosabb észre sem venni. Ahelyett fel kell hívni figyelmét a kis baba tehetetlenségére és apró kis szeretet-szolgálatokat kell kérni tőle a baba részére. Az egészséges testű és lelki gyermekben a féltékenység érzete ezáltal önértékté és fokozottabb testvéri szeretetté válik, ami nemcsak a szülők munkáját könnyíti meg, hanem gondtalan és boldog gyermekcacagással is tölti meg a házukat és napsugárral az életünket.

A konyha művészete

*

Fagylaltok:

Vanília-fagylalt. Egy liter tejet felforralunk negyed vaniliával, melyet kétfelé vágunk. Egy habüstben jól kikeverünk hat tojássárgáját 30 deka porcukorral. Hozzákeverjük óvatosan a forró tejet, a tűzre tesszük és habverővel való folytonos keverés mellett addig hagyjuk a tűzön, míg forrni nem kezd. Finom szőrszítán átszűrjük, ha kihült, a fagylaltgépbe tesszük és kifagyasztjuk. Ebből a mennyiségből 6-8 pohárra való nyerünk. Igen finomra javíthatjuk a fagylaltot, ha a gépbe való öntés előtt egy deci folyós vagy fölvert tejszint adunk hozzá. Ha a fagylaltot formába tesszük, akkor a kész fagylaltot a szárazra törült formába töltjük, jól záródó fedővel lecsukjuk, újságpapírosba csavarjuk és kisebb darabokra törött, iparsóval elvegyített jégbe temetjük. Háromnegyed óra múlva kivesszük a formát, a papírost leszedjük, a formát meleg vízbe mártjuk és a fedőt levéve, a fagylaltot a hideg tátra borítjuk. Vaniliás porcukorral édesített tejszinnel öntözük. Megjegyzendő, hogy a formába tett fagylalt órákig is maradhat a jégben. A jég közé úgy kell betenni a formákat, hogy a fedelek lefelé legyenek fordítva. Amennyiben a formák nem lennének szeleppel ellátva, ahol a kiborításnál levegőt lehetne befújni, hogy a formától könnyebben elváljon a fagylalt, akkor az oldalon igyekezzünk levegőt befújni, vagy pedig egy kis villával beleszurunk a közepébe és annak segítségével igyekezzünk a forma tartalmát meglazítani.

Mandula-fagylalt. Tíz deka lehámozott mandulát és három szem lehámozott keserű mandulát a mozsárban néhány evőkanálnyi hideg vízzel péppé törünk. Ezt a mandulapépet egy liter, negyed szár vaniliával felforralt tejbe adjuk és a tűzhely szélén negyedórán állni hagyjuk. Egy habüstben jól kikeverünk öt tojássárgát 30 deka porcukorral, óvatosan hozzáöntjük a mandulás tejet, folytonos keverés között a tűzön forrásig főzzük, aztán átszűrjük és ha kihült, egy deci tejszint adva hozzá, kifagyasztjuk.

Mogyoró-fagylalt. Tíz deka mogyorót a sütőben gyengén megpárolunk, a héjjaktól megtisztítjuk, aztán a mozsárban finomra törjük. Egy liter vaniliával forralt tejben a tűzhely szélén negyedórán állni hagyjuk. Utána ugyanugy, mint a mandulafagylaltot, elkészítjük.

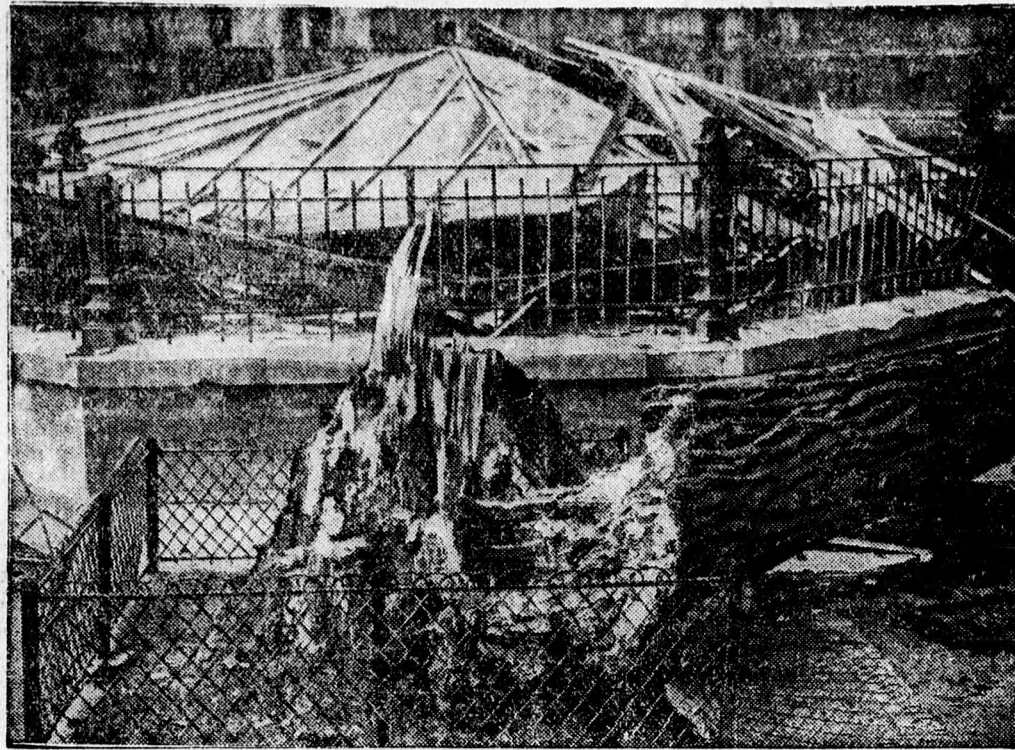
Csokoládé-fagylalt. Ugyanolyan krémet főzünk, mint a vanília-fagylaltnak és ha a tűzről levettük, nyolc deka jóminőségű reszelt csokoládét és egy-két kávékanálnyi kakaóport keverünk bele. Átszűrjük és ha kihült, egy deci tejszint adva hozzá, kifagyasztjuk.

Citrom-fagylalt. Három citromnak a levét egy tálba kifacsarjuk és hideg vízzel egy literre egészítjük ki. Egy citromnak a héját kockacukorra dörzsöljük és a lébe adjuk, ugyszintén 40 deka porcukrot. Ha a cukor jól feloldódott a lében, szitán átszűrjük, egy tojássárgájából vert habot vegyítünk hozzá és kifagyasztjuk.

Eper-fagylalt. Négy deci friss eperpürét, vagy három deci eperlevét (cukor nélkül eltett eperváz) egy literre egészítünk ki hideg vízzel. Hozzá adunk 35 deka porcukrot, negyed citromnak a levét, ha van, fél narancsnak a levét is. Félóra múlva, ha jól feloldódott, átszűrjük és kifagyasztjuk.

Jegeskávé. Öt deka jóminőségű őrölt kávé fél deci forrásban levő vízbe dobunk. Felforraljuk, 3 deka cukrot adunk bele, mingyárt félreállítjuk és lefődjük. Mintegy 10 perc múlva szűrőruhán átszűrjük a kávé. Egy liter tejet forralunk negyedfél kettévágott vaniliával. Egy habüstben jól kikeverünk öt tojássárgáját 30 deka porcukorral. Hozzákeverjük óvatosan a forró tejet, a tűzre tesszük és habverővel való folytonos keverés mellett addig főzzük, míg forrni nem kezd. Ekkor levesszük és finom szőrszítán átszűrjük. Hozzáadjuk az átszűrt kávé, ha kihült, a fagylaltgépbe öntjük, egy deci tejszint öntünk még hozzá és kifagyasztjuk, tejetére vaniliás porcukorral édesített tejszinhabot teszünk.

Világesemények képekben

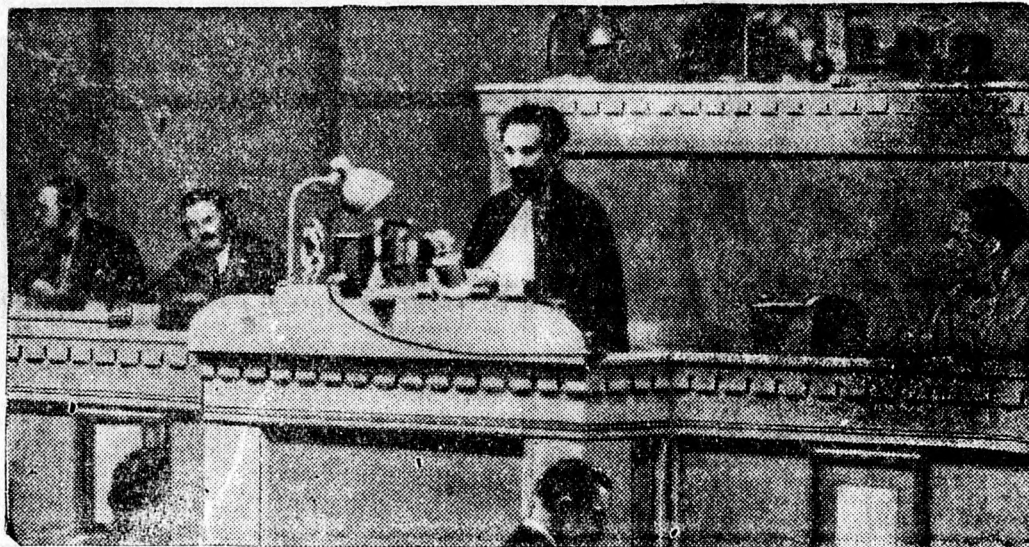
Kidőlt a „béke fája“.

Párizsban a napokban egy borzalmas-erejű vihar kidöntötte a Montrouge-parkban levő „béke fáját“. Az óriási fa rádőlt a zenepavillonra, amelybe asszonyok és gyermekek menekültek a vihar elől. Több mint ötvenen megsebesültek.

Japánok a berlini városházán.

Pénteken 138 újabb olimpiai versenyzővel külön vonat érkezett Berlinbe. Az érkezőket a berlini városházán dr. Lippert állambiztos fogadta. Képünkön a japán csoport tagjai hazájuk társadalmi törvényei szerint fogadják az üdvözlést.

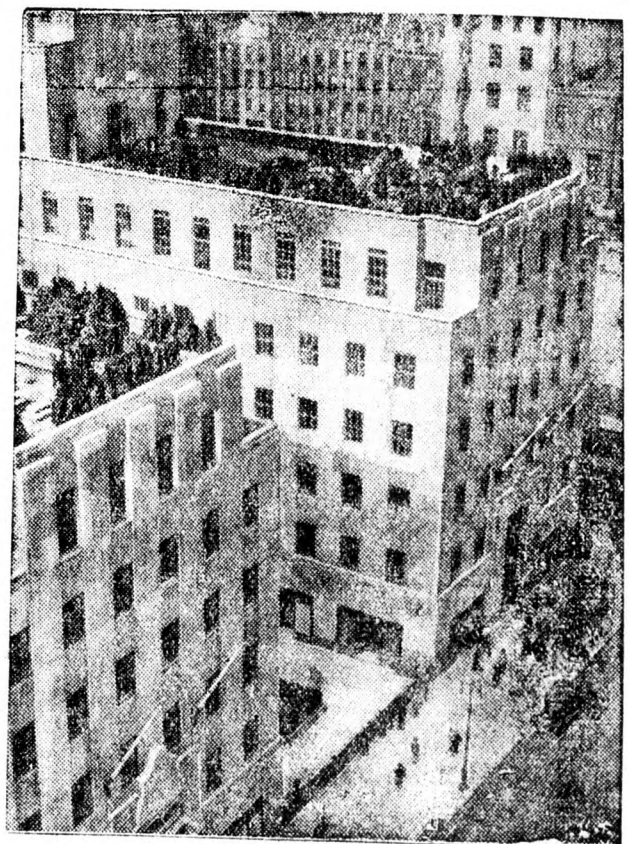
A négus beszéde a Népszövetség előtt.

Haile Szelasszie amhara nyelven mondott nagy beszédben panaszolta el Genfben országa szerencsétlenségét. A beszéd nagy hatást ért el, de a négus és Abesszínia sorsán mégsem változtatott semmit.

Spanyol asszonyok a férjükkel egy nyeregben.

Andaluziában igen érdekes népszokás uralkodik. A tavaszi hónapok egyik vasárnapján a földes gazdák lovukra ültetik feleségüket vagy menyasszonyukat és úgy vonulnak ki csoportosan valamelyik közeli búcsújáráhelyre. Az asszonyok ilyenkor dédnagyanyáiktól örökölt festői szépségű diszruhákat öltik magukra.

Newyork lakói estefelé a házak tetejére menekülnek a nagy forróság elől.

Newyork utcáin nem igen akad fa, ezért a lakosság a házak tetejére ültetett kertekbe menekülnek estefelé a tűrhetetlen hőség elől.

Könyvismertetés

Édes fiam

Harsányi Zsolt új regénye könyv alakban

A nagy magyarok alakjainak, irodalmi szobrásza" hatalmas lélekzetű, alképzhető farsadtságot, szorgalmat és akaratot kívánó művelés után megpihen néha. De a vérbeli-író pihenés is csak írásban tud. Ilyen pihenés, ilyen kedves, virágos, barátságos völgyek a büszke hegy-óriások: híres életrajz-regényei között, Harsányi Zsolt színes, levegős, pompás társadalmi regényei. Ezek a regények sem művészetben, sem szórakoztató képességükben nem maradnak el a nagy regényektől. De az írónak itt nem kell „kiválkózni” önmagából, nem kell, sokszor emberöltők előtt élt zsenik különös, félelmetes, mindég más lelken keresztül néznie a világot; nincs szüksége arra az állandó és gyötrelmesen kimerítő „transzra”, amelyben a kiváló médiumok egy idegen szellem idegen hangján szólnak meg. Itt magából teremthet — és teremt is pazar bőkezűséggel színes, érdekes, rokonszenves embereket és gazdag, fordulatos, költői mesét szó köréjük.

Legszívesebben lírai detektívregénynek neveznék Harsányi Zsolt új regényét. A regény főhőse láthatatlan. Egy csecsemőkorban elrabolt gyermeknek huszonkét év után véletlenül a nyomára bukkan az édesanyja. A lehelletnyi nyomon elindulva, fél Európán áthúzódik, sőt Afrikába is átnyúl a történet szálai. Azt a szellemességet, ragyogó logikát és ötletességet, melylyel Harsányi a több, mint két évtizede eltűnt ember nyomát a fél világon át követni „tudja”, világírú angol és amerikai „nyomozóregény”-író társai is megirigyelhetnék. Az a meleg líra pedig, amely az anyai szeretet fanatikus erejével és egy kibontakozó szerelem művészi finom színeivel az egész regényt átlikésíti, összes külföldi író társainak például szolgálhatna.

Mint egy indus varázsló pálcája alatt az elvetett mag, úgy növekedik szinte napok alatt az emlék és a feléledt reménység varázsütésére, az anyai lélek forróságában vidám gyermeké és délcég fiatalberré a huszonkét év előtt elvesztett csecsemő. A varázslat annyira tökéletes, annyira szuggesztív, hogy az anyai lélek csodáját az olvasó is átéli; maga előtt látja tapinthatóan, elevenen a mosolygós gyermekét és a huszonhárom éves fiatalberré. És könnyeztetően groteszk, szívesorítón művészi, amikor a regény végén kiderül, hogy a gyerek nem sokkal élte túl elrablását, húsz éve eltűnt az élethől, nem élt, nem szevedett, nem volt már sehol, mikor az anyja — és vele együtt az olvasó — rettegő aggodalommal kísérték a nyomát és építették az életét. Valami gunyos, könnyes fontor van ebben az utolsó jelenetben az élet felé, melyről csak a regény végén újból fellángoló izgalom vonja el az olvasó figyelmét. Mert Harsányi néhány pillanatra, néhány szivdobogtatón izgalmas pillanatra, bravuros szerkesztői leleménnyel, azt a hitet kelti szereplőiben, hogy az elvesztett fiú él, ott van a közvetlen közelükben.

A regény színhelye szinte pillanatonként változik. Az író végigviszi hőseit és velük az olvasót Európa és a közeli Afrika legérdekesebb városain. Hivatottabb és lebilincselőbb előadó cíceróval nem is lehetne beutazni a regény színterét. Nagy kulturájával, gazdag tárgyi ismereteivel és egyéni néző pontjaival élvezetesen és maradandóan tárja ki az olvasó előtt az idegen városok idegen életét, kulturáját, szellemi és anyagi kincsét. Harsányitól úgy látszik, még akkor is tanul az olvasó, ha ő nem is akarja. Új regénye, ha lehet, még növelni fogja népszerűségét.

A könyv a Singer és Wolfner r. t. kiadásában jelent meg. Ára 87 lei. Megrendelhető könyvosztályunknál.

Just Béla:

A modern francia katolikus irodalom története

A modern francia katolikus irodalom egyike a legtöbb embert érintő kérdéseknek. Utóbbi jelentőségű ismertetése Justh Béla könyve: olyan közel hozza a kor egyik legnagyobb szellemi jelenségét, hogy a magyar olvasó tökéletes belelével olvassa lapjait. Iróknak, olvasóknak egyaránt fontos és szükséges munka.

Ára 75 lei és 15 lei portó

Kapható: könyvosztályunknál.

A tavasz a legjobb alkalom testünk természetes megfiatalítására

Időszerű fontos könyv!

Dr. BUCSÁNYI GYULA, egészségügyi tanácsos, főorvos, a természetes élet- és gyógymód előharcosának tollából:

Természetes gyógymód és természetes táplálkozás

Ára 145 lei.

Kapható kiadóhivatalunkban, Oradea, Str. Reg. Carol 5. Vidékieknek portóval 155 leiért szállítjuk. Utánvétellel 25 lejjel drágább.

SPORT

Hatalmas meglepetés Bucurestiben:

A Chinezul legyőzte a Venust

Chinezul—Venus 5:2 (2:0)

Bucurestiből jelentik: Szerdán délután három óra előtt játszották le a Venus-pályán a Chinezul—Venus nemzetibajnoki mérkőzést, amelyet nagy meglepetésre a timisoarai csapat nyert meg 5:2 arányban. A féldő eredménye 2:0 volt. A Chinezul feltűnő győzelmét kitűnő csatársorának, de főleg Thierjung nagy formájának köszönheti. Utóbbi részben egyéni akciójával, részben kidolgozott labdáival a mérkőzés teljes tartalma alatt igen veszélyes volt. A vezetőgól a 10-ik percben Bajusz, majd

a timisoaraiak második gólját a 24-ik percben Thierjung lőtte. A második féldőben is a Chinezul a többet és veszélyesebben támadó. A 15-ik percben Thierjung háromra szaporítja a Chinezul gólok számát, majd a 20-ik percben Gavrilescu, a 22-ikben Gruin 3:2-re javítanak. Hatalmas Chinezul ostrom következik a két Venus gólról és a 29-ik percben König, majd a 35-ikben Glasz lövik a további gólokat és ezzel beállítják a végeredményt. A mérkőzést Tica Iliescu vezette.

Megszüntetik a selejtezőmeccseket s átalakítják a nemzeti bajnokságot

Bucurestiből jelentik: A közeljövőben megtartandó Consiliul Federal tanácsulése elé nagy horderejű problémák kerülnek a nemzeti bajnoksággal kapcsolatban. Arról van ugyanis szó, hogy a nemzeti bajnokságban több reformot visznek keresztül és ezek közül néhány már most a közeljövőben megvalósításra kerül.

Eme reformtervezetek közül a legfontosabb a selejtező megszüntetése, amelyet még az őszi szezon megkezdése előtt kimondanak, hogy a divízióban résztvevő csapatok a szezon megkezdése előtt tudják, hogy miként lesz jövőre az osztálycseré. Elyben már el is van határozva a selejtező megszüntetése és most már csak az képezi vita tárgyát, hogy egy vagy pedig két csapat kerüljön fel automatikusan az A)-ligába.

illetőleg egy vagy két csapat essen-e ki onnan. Másik igen fontos reformtervezet a B)-divízióval áll kapcsolatban és szintén már a jövő szezonban részleges megvalósításra jut. A második ligában ugyanis az eddigi csoportok helyett egy csoportból álló B)-divíziót terveznek és miután ezt átmenet nélkül megvalósítani nem lehet, már jövő évben az eddigi öt csoport helyett négy másodklasszis csoportot formálnak, de a jelenlegi 8 résztvevő helyett 10—10 résztvevő csapattal. A következő évben már csak 2 csoport lesz a B)-ligában is 12—12 résztvevővel, a többi csapatok pedig a C)-ligában fognak szerepelni. Az életrevaló reformtervek minden bizonnyal keresztülmennek a legfőbb szövetségi tanács ülésén.

Gyermek-kerékpár (roller és tricikli) verseny Oradeán. Az oradeai Erzsébet Árvaház július 19-én, vasárnap nagyszabású gyermek-kerékpárversenyt fog rendezni a püspöki palota kertjében, kerti-ünnepély keretében. Minden gyermek résztvehet. Bénévezési díj: 15 lei. Bénévezni lehet: *Uj. Benedek Ferenc* villanyszerelési üzletében. *Sas-Passage.*

Románia mégis bekerül a Közép-Európa Kupa küzdelembe. Rómából jelentik: A *Popolo d'Italia* sportrovatában cikk jelent meg, amelyben olasz hivatalos körök nyilatkozatát is közli. Eszerint a Közép-Európa Kupát okvetlenül módosítani kell, mert az mai formájában elvesztette érdekességét. A kérdésben Meisl Hugó osztrák futballvezér nyilatkozatát is közli a lap, aki annak a véleményének ad kifejezést, hogy az eddigi rendszer helyett a négy alapító (olasz, cseh, magyar, osztrák) csak két-két egyesülettel vegyen részt, míg a továbbiakban a jugoszláv, román, svájci és spanyol bajnokok egészítsék ki a KK mezőnyét. A kérdésekben közelebbről döntenek.

Büntet a labdarugósövetség. Bucurestiből jelentik: Dobai (Ripensia), Kocsis (CAO) játékosokat 15—1 napi, Zainescu (Juventus), Sepi és Ghenea (Venus) játékosokat 1—1 hónapi felfüggesztésre ítélte a futballsövetség, vasárnapi sportszerűtlen viselkedésük miatt.

Kupamérkőzések Satu-Maren. Saját tud. A város kupabizottságot alakított és a kerületi futbalcsapatok részére kupamérkőzéseket írt ki, amelynek győztese a város által ajándékozott díszes ezüstkupát kapja. A mérkőzésekre tizenegy egyesület küldte el benevezését. Az első mérkőzést július 12-én játszik le.

Az oradeai Sasok kirándulása Stana de Valera. A Vulturii Sasok turista egyesülete július 19-én reggel 4 órai indulással kirándulást rendez Stana de Valera. Az út Bihor legszebb völgyén, a Valea Jaduluian viz keresztűl, iparvasúttal. Megtekintik a Jadolina vizesét, Serenad vizesét és Stana de Valet, Csodaforrást, felmennek a Cusutra-kilátóra, a kirándulás könnyű és oly csodás, hogy mindenki számára feledhetetlen emlék marad. Résztvételi díj tagoknak 100 lei, vendégeknek 120 lei. Jelentkezni az egyesület helyiségében dr. Lazar Aurél-utca 14. szám alatt, valamint Mocsary Sándor írógép szaküzlet Bul. Reg. Ferdinand 13. és Gyenge István ékszerésznél **Alexandri-utca 12. sz.**

KÖZGAZDASÁG

Mi haszna van a gazdának abból, ha számadást vezet?

A gazda, ha számadást vezet, megismeri összes ingó- és ingatlan vagyonának pénzértékét.

A gazda számadása pontosan mutatja adósságait, adóit és közterheit is. Rendben tartja a vagyont. Mutatja a vagyonban beálló változásokat. Minden vagyonrészt számon tart, miáltal azt károsodásoktól jobban megvédelmezi. A számadásból a gazda könnyen megállapítja, hogy gabona-, zöldség-, gyümölcstermeléséből, valamint marha-, sertés-, baromfitartásából, kertjéből, szőlőjéből stb. mennyi az évi nyers bevétele és hogy a termeléshez szükséges eszközökre: abrakokra, szerszámokra, műtrágyákra, valamint adókra, közterhekre, munkabérekre stb. mennyi az évi kiadása. Szóval figyelemmel kísérheti összes készpénzbevételét és kiadásait. Látja, hogy hol lehet takarékoskodni, milyen kiadásokat lehet csökkenteni. Látja, hogy miből van legtöbb bevétele, mely ágakat érdemes tehát jobban kifejleszteni.

Legfontosabb feladata és előnye a számadásnak az, hogy annak segítségével a gazda jövedelmét megállapíthatja. Megtudja, hogy neki és családtagjainak a munkája miképpen értékesült. Ha az évi jövedelmét ismeri, akkor megállapíthatja, hogy a birtoka, mint jövedelmi forrás, mit ér.

Ha a gazda számadást vezet, könnyen megállapíthatja, hogy terményeinek, állatainak az előállítására és felnevelésére neki magának miibe kerül. Igaz ugyan, hogy akár tudja, akár nem, mégis mindig ugyanazt az árat kapja azokért, de mégis, ha látja, hogy valamit túldrágán állított elő, akkor azzal felhagy és inkább olyan termelésre fordít nagyobb gondot, amellyel jobb jövedelmi eredményt biztosíthat magának. Ha a gazda ismeri termékeinek előállítására, akkor őrizkedik azokat elpredálni és keresi a jobb értékesítési lehetőségeket.

Ha a gazda számadást vezet, akkor jobban fog gazdálkodni, mint ma, mert a jobb trágya-

zásnak, a több és jobb munkának, a helyes takarmányozásnak a nagyobb hasznát kiszámíthatja. Meg fog győződni arról, hogy az a káros, ha nem jól gazdálkodik, mert akkor nagy jövedelemtől esik el.

A számadás a gazda legjobb tanácsadója, legmegbízhatóbb barátja, mindenre ad tanácsot, csak tudjon bánni vele. A kezdet nehézségeitől nem szabad megijedni. Mindent meg lehet tanulni, csak szeretettel foglalkozunk vele.

Adózási szempontból véve is, mind nagyobb jelentőséget nyer a számtartás. Ehhez azonban szükséges, hogy az rendszeres legyen.

Végül a számtartásnak igen nagy a nevelő hatása. Megfigyelni, emlékezni tanít és gazdát kereskedelmileg üzletemberré neveli, amikor is helyzetét jobban el képes bírni és kihasználni. A könyvelés s a kisgazdaüzem helyes beállítására vonatkozólag, készséggel nyújt tanácsot az E. G. E.

Romániába importált áruk kiszámítása. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter a kontingentálási hivatal útján az alábbi rendeletet küldte a vámhivatalokhoz: Amikor a vámhivatalok a kontingentált árukra a beviteli nyilatkozatban feltüntetett értéket a beviteli engedélyben szereplő értékkel ellenőrzés céljából egybevetik, a külföldi valutáknak leiekre való átszámításánál nem kell tekintetbe venni a 38 százalékos felárat. Az átszámítás alapjául tehát csak a Nemzeti Bank hivatalos árfolyama szolgál minden felár nélkül. A 38 százalékos felárat azonban a különböző értékelések kiszámításánál tekintetbe kell venni.

Zürichi zárlat. Párizs 20.25 egynegyed, London 15.33, Newyork 305 háromnyolcad, Brüsszel 51.62 fél, Milánó 24.10, Madrid 41.95, Amsterdam 207.95, Berlin 123.20, Bécs — schilling 57.95, Prága 12.70, Varsó 57.70, Belgrád 700.

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ORADEA.

„Serviciul Financiar“.

Nr. 15466. și 15603—1936.

PUBLICAȚIUNE.

Noi, Președintele Com. Interimare a Mun. Oradea, prin prezentă aducem la cunoștința publicului Municipiului că deciziunea Com. Interimare adusă în ședința dela 6. Iulie 1936, sub Nr. 15466 și 15603—1936, referitor la modificarea regulamentului financiar, (impozitelor și taxelor) este pusă la vederea publică de 10 zile cu începere dela 7 Iulie 1936 în camera Nr. 29. parter în care timp cei interesați o pot cerceta în cursul orelor oficiale dela 8—13 și în care termen eventualele lor observațiuni le pot înainta. Oradea, la 6. Iulie 1936.

Președintele Comisiei Interimare:

Bledea.

Secretar General:
Fildan.

Oradea város időközi bizottsága a költségvetést július 7-én közszemlére tette ki a városház földszinti 29-es számú szobájában, ahol a hivatalos órák alatt mindenki megtekintheti s észrevételeit ugyancsak az előirt időben előadhatja.

Uj könyv!

P. Trefán Leonárd:

Mosolygó tájak

A kiváló hitszónok és író művészi írásainak legújabb gyűjteménye. Ara 50 lei és 15 lei portó.

Kapható könyvosztályunknál.

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ORADEA.

Secretariatul General.

No. 31344—1936.

PUBLICAȚIE DE CONCURS.

În conformitate cu dispozițiunile art. 78. din Regulamentul Legii Funcționarilor Publici, având în vedere, că în urma concursului publicat sub No. 8540—934 în ziua de 27. Martie 1934, pentru completarea postului de inginer geodetic la serviciul tehnic al acestei Primării, nu s'a prezentat nici un candidat, care să îndeplinească condițiunile cerute.

văzând procesul verbal al ședinței Comisiei pentru propuneri de numiri și înaintări, ținută în ziua de 14. Aprilie 1934, prin care se propune publicarea unui nou concurs pentru completarea acestui post.

publicăm din nou concurs pentru completarea unui post de inginer geodetic la serviciul tehnic al Primăriei Oradea.

Postulanții cari îndeplinesc condițiunile generale prevăzute de art. 5. din regulamentul legii statutului funcționarilor publici, vor înainta cererile lor însoțite de actele prevăzute la art. 7. al acestui regulament până în ziua de 15. August 1936 inclusiv, la Primăria Municipiului Oradea.

Dela postulanți, afară de condițiunile generale cerute de art. 7. din regulamentul suscit. se mai cer următoarele condițiuni speciale: Diploma universitară de inginer constructor din Tară sau cea din străinătate să fie echivalentă. Să poată fi primit în Corpul Tehnic al Inginerilor.

Concurenții cu praxă vor fi preferați. Salariul se va stabili după înscrierea și încadrarea lui în corpul tehnic, însă în anul financiar 1935—36, nu poate fi mai mare, decât suma prevăzută în bugetul Primăriei, pentru acest post. Oradea, la 7. Iulie 1936.

Președintele Comisiei Interimare:

Bledea.

Secretar General:
ss Fildan.

Aprochidrețesek

Aprochidrețesek díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 20 lei. (Az álláskeresőknek 23 százalék kedvezmény). Cím a kiadóban 10 lei.

Adás-vétel

Veszek
fényképező gépet 6x9 cm. Juhász, Oradea, Simion Stefan 24.

Eladó
egy kisebb szőlő házsal és gyümölcsösrel. Oradea, Str. Bratianu 27. szám

Eladó
egy nagy fehér cserépkályha. Oradea, Bul. Bucureștilor No. 3.

Elköltözés
miatt eladó: öszecsukható vaságy, cink ülőkád, kézi mosógép, 3 részes matrac, paradicsomos üvegek, játék babakocsi és más gyermekjátékok. Oradea, Str. Denisianu No. 20.

Eladó
35 éve fennálló borbély üzlet. Kovács, Str. Crucii No. 9.

Jó karban levő
karikahajós női varrógépet megvételre keresek. Oradea, Axenta Sever 4.

Különféle

Elveszett
a strandon egy női arany karkötőóra. Megtaláló jutalmat kap Oradea, Strada Nicolae Zsiga 52. alatt.

Kitűnő házikoszt
kapható kihordásra is. Benz Gyulánánál, Oradea Strada Vlahuta 72.

Der grosse
Herder Lexikon megrendelésemet átadnám. Cím a kiadóban.

Inzestrare,
consolidare hűföldi kölcsönkötvényeket legmagasabb áron veszünk. Agrár takarékpénztár

Borbély tanulóknak
ügyes fiu azonnal felvétetik Gyurtsik, Oradea Reg Ferdinand 28

PIFA ÓLMOT 41. n. dőn vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea Strada Regala Carol No 5

Oklatás

Egyetemi hallgató
(IV. éves) érettségire avagy pótvizsgára készít. Oradea, Str. Vlahuta 35. Juricskay.

Pintér Jenő és György Lajos

A magyar irodalom története

I. kötet.

Kapható: könyvosztályunknál
Ara 30 lei.

Lakás

Kiadó augusztus 1-re
egyszobás, parkettás lakás mellékhelyiségekkel együtt. Oradea, Str. Regele Carol 19. alatt.

Keresek
a szőlőhegyen vagy Oradea környékén hérbé 5-6 szobás lakást. Címet a kiadóba kérek

Egy
kis udvari szoba, konyha, spéizos lakás, öszes mellékhelyiségekkel augusztus 1-re kiadó. Oradea, Str. Eliade Rădulescu No. 13.

Szoba-konyhás
lakás mellékhelyiségek kiadó augusztus 1-re. Oradea, Parcul Carmen Sylva No. 6.

Kiadó
augusztus 1-re 1 és 2 szobás udvari gangos lakások, mellékhelyiségekkel, szép kert udvarban. Oradea, Str. Axenta Sever 13.

Egy
modern 3 szobás, esetleg 6 szobás lakás fürdőszobával augusztus 1-re kiadó. Oradea, Str. Dr Ioan Ciordas 48.

Gyermektelen
tisztviselő keres lehetőleg központban egyszobás előszobás, esetleg 2 kisháló lakást. Címet a kiadóba kérek.

Nyári
kiadó szép utcai butorozott szoba a strandhoz közel. Str. Stramba 2. szám. Oradea.

Kiadó
kettő szobás udvari lakás mellékhelyiségekkel. Ujonnán festve. Nicolae Jiga 32.

Magánház
5 szoba komforttal, mellékhelyiségek, eladó. Str. Nicolae Jiga 45. Házmeister.

Butorozott
szoba kiadó. Oradea, Str. Xenopol 13.

Kapualatti
utcai butorozott szoba, előszobával azonnal kiadó. Oradea, Strada Nicolae Zsiga 7.

Alkalmazás

Intelligens
német leányt keresek 2 kisháló mellé vidékre, aki háztartási munkát is végez. Felvilágosítással Oradea, Str. Joan Ciordas 38.